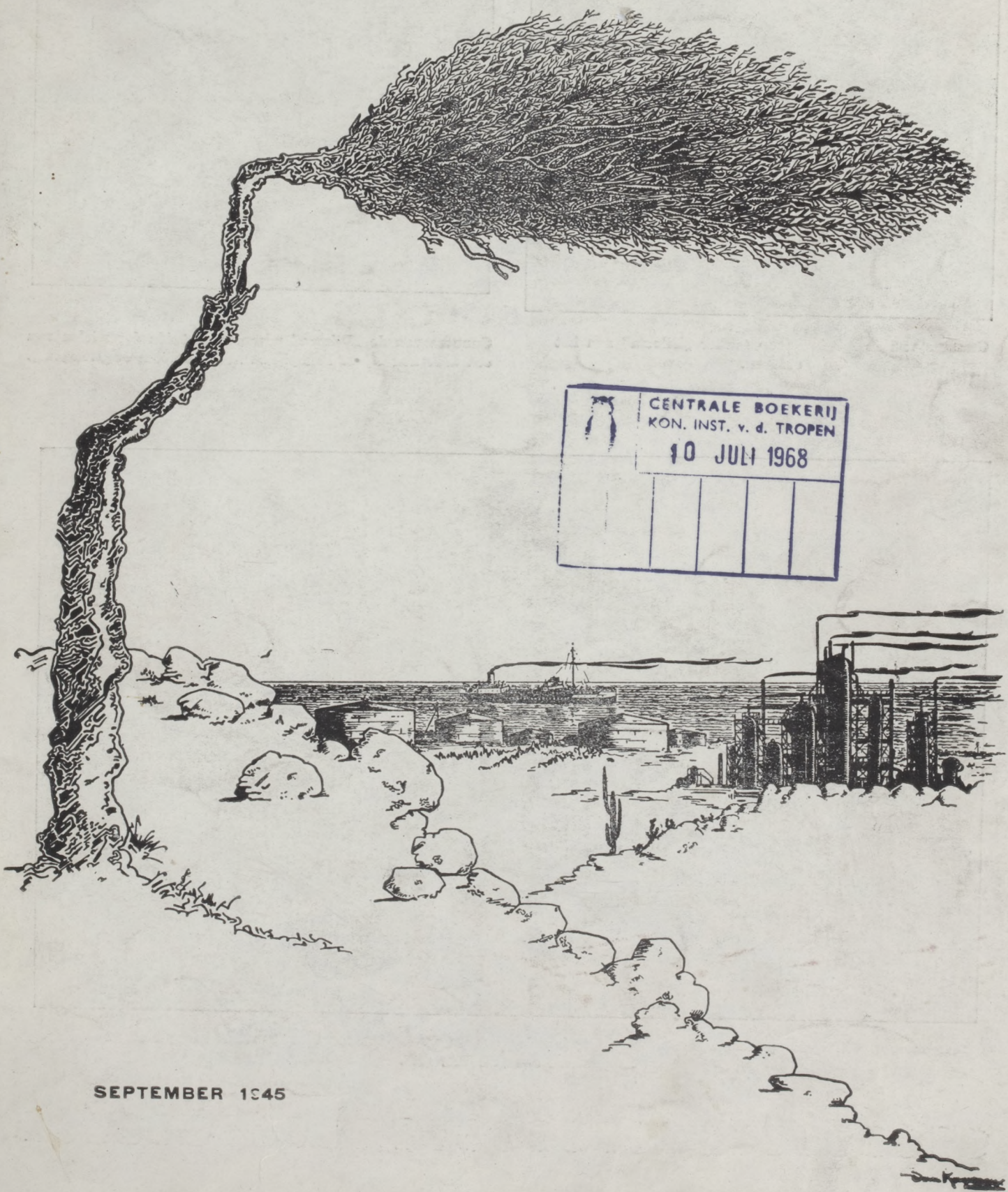

C1872

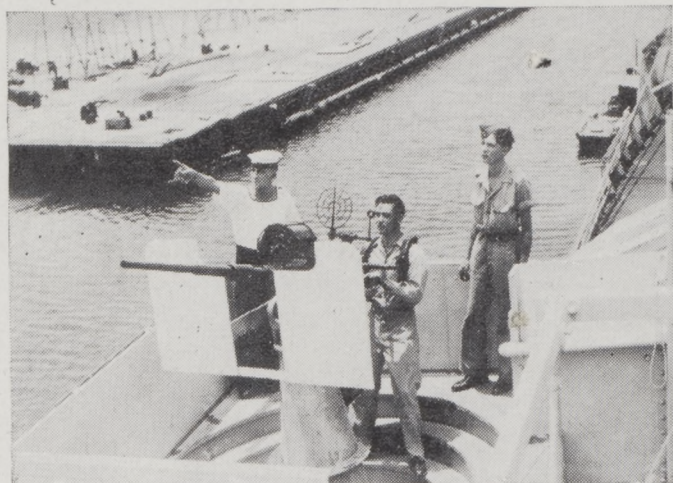
De Passaat

CENTRALE BOEKERIJ
KON. INST. v. d. TROPEN
10 JULI 1968

SEPTEMBER 1945

[Signature]

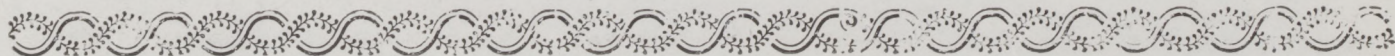
Gunners van de Anglo Saxon tanker „Diloma” aan het oefenen.

Gunners van de „Diloma” poseeren met één der wielen van een door hen bij de Philipijnen neergeschoten Jap-vliegtuig.

Leiten bij een waterput op Banda Abao. Deze geslaagde opname werd gemaakt door Mevr. Noordayn en vriendelijk aangeboden aan „De Passaat”.

Redactie en Administratie:
Afdeeling Arbeids- en Sociale Zaken.
H. G. Suares { Telefoon Isla 848
                  { „ Stad 1790

Gedrukt bij:
Tipografia Eléctrica N.V.
Breedestraat 138 Otrabanda—Telef. 2439

MAANDBLAD VOOR GEEMPLOYEERDEN DER N. V. CURACAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MIJ. EN
N. V. CURACAOSCHE SCHEEPVAART MIJ. TE CURACAO, N. W. I.

Tweede jaargang

No. 9

SEPTEMBER 1945

Aniversario di S. M. La Reina

Awe, dia 31 di Augustus, e dia memorable e inolvidable, riba cual nos ta recordá aniversario di nos Soberana Apresiasi, ta escapá involuntariamente foi nos lipnan i foi nos coerazon un expresi3n di húbilo, un plegaria na Altísimo, na El kende a conservá asina tantoe e bida preciosa di nos Reina Wilhelmina di Oranje Nassau.

E Muher aki ta admirablemente fuerte, tantoe corporal, como espiritualmente. Si, fuerte pasobra e tabata por a keda bon conservá durante toer e largoe tempoe koe su pueblo tabata sufri bao di un enemigoe tan cruel i tabata sabi di conducié huiciosamente na e victoria final.

Na momento koe cualkier otro muher lo a sucumbí di desesperacion, La Reina a considerá den período dje situacion crítica aki como su deber, un deber sagrado di animá su mes, pa doena su pueblo confianza i perseverancia; el a animá su mes pa no demoralizá su pueblo, pero pa doené speranza i siguranza den un resultado i un fin glorioso, un victoria brillante.

Toer razon nos tin di stima nos Reina awor mas koe nunca, pa motiboe koe e cincoe anjanan bao di opresi3n di enemigoe, a proba con jegá e ta na su pueblo i mas tantoe ainda den momentonan di sufrimentoe.

P'esai, como súbditonan agradecido, nos ta uni nos awe espiritualmente coe e Famía Real, koe na es momento aki ta recordá coe alegria e dia feliz.

Nos deseonan di mas íntima i mas fervoroso ta, koe Dios prolongá anjanan di bida costoso i meritorio di nos Reina stimá, i restauracion di un Neerlandia resucitá.

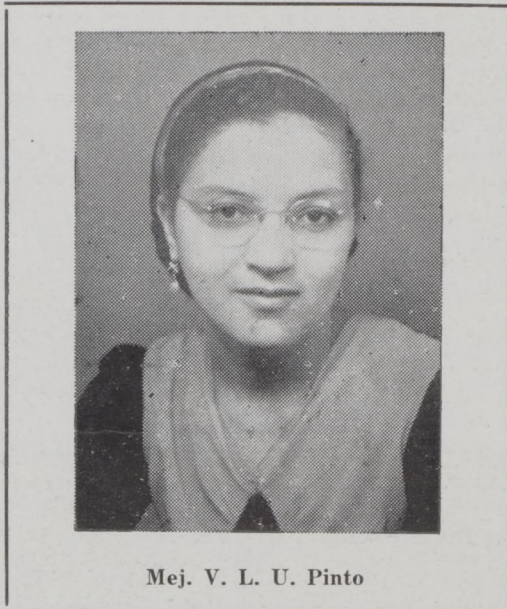
SPECIALA UITGAVE „DE PASSAAT”

Naar aanleiding van de komende grootsche viering van Koninginnedag en de Vrede, zal er binnenkort indien mogelijk op 15 September a.s., een extra nummer van „De Passaat”, uitsluitend daaraan gewijd, verschijnen.

De Redactie hoopt in die speciale uitgave de feestviering te Emmastad, Willemstad, als elders op Curaçao door foto-reportages, enz. aan onze lezers te kunnen voorleggen.

MEJUFFROUW V. L. U. PINTO SLAAGDE MET
UITSTEKENDE CIJFERS

Met een cijfertotaal, dat aan menigeen, die de kunst van het vluchschrijven zich eigen heeft trachten te maken, haar zal doen bewonderen is Mej. V.L.U. Pinto voor het op 21 Juli ll. gehouden examen voor „Kantoorstenografie” en „steno-typiste” geslaagd.

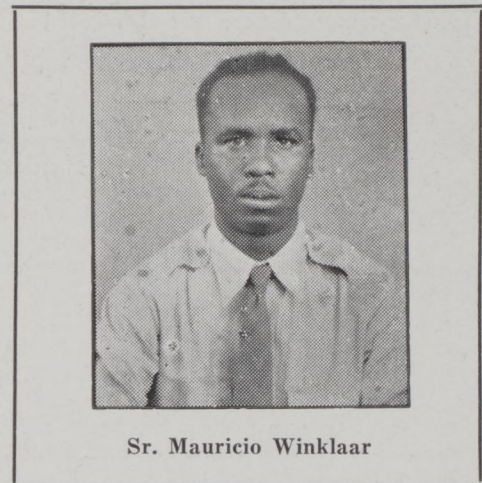
Mej. V. L. U. Pinto

De Directie, die zeer tevreden is met zulk een succes van een harer leergierige werkneemsters, heeft haar een brief gestuurd ter felicitatie en moedigt haar aan om voort te gaan zich te bekwamen.

Bij deze bijzondere gelegenheid meent de Redactie van „De Passaat” ook haar gelukwensen te moeten voegen bij de vele, die deze ijverige jongedame zal hebben ontvangen.

UN HECHO APLAUDIBLE

Coe muchoe placer „DE PASSAAT” ta hanja como su deber na publicá un hecho humano i di aprecia koe a toema lugar Diarazon atardi na steiger di BATIPANJABAAI. Ora koe boto di Isla (Philips) a sali di steiger 4 pa bai busca muchanan di scool pa trece Isla, tabatin manera coestumber un cantidad di mucha pará ta warda boto na waf. E muchanan aki koe no cooncé peligro ainda, tin bez ta haci riesgonan koe hende grandi mes ta keda sorprendí.

Sr. Mauricio Winklaar

Asina ta socedé koe ora e boto di Isla ta tracando na waf di BATIPANJABAAI, un dje muchanan pará ai a boela para riba e wender contra cual e boto mester bin traca.

Pa via di movimentoe dje wender i peso dje mucha riba dje, esaki a bai mas aden, coe resultado koe e mucha muher aki a slip cai coe cabez den lamar.

Matroos Mauricio Winklaar, kende a mira e peligro na tempoe, a cohe e mucha poné den boto, salbando asina kizas bida di e chikitoe.

E matros a mira clá e peligro; no tabata falta muchoe pa e boto koe tabata tracando a machiká e mucha contra waf.

Esai ta un hecho koe ta nos tur su deber di hasi.

Directiva di Isla a larga jama e matroos aki i coe boe-nita palabranan Directiva a moenstré su aprecio pa e acción humanitaria, koe ta proba claramente amor pa próhimo.

„DE PASAAT” tambe ta probecha di es ocasion aki na felicitá señor Mauricio Winklaar coe su acción bunita cual ta un bon ehemplo pa otronan.

De Ontwikkeling van het R. K. Bijzonder Onderwijs op Curacao

door L. W. de Wit

Indien wij over de ontwikkeling van het R.K. bijzonder onderwijs op Curaçao schrijven in verband met het 75-jarig feest van de Paters Dominikanen, dan mogen wij niet voorbijgaan aan de groote figuur, die aan de Dominicaner Missie is voorafgegaan en die de eigenlijke grondlegger van het Curaçaosche volksonderwijs is geweest. Ieder, die iets van de Curaçaosche geschiedenis weet, zal

onmiddellijk begrepen hebben, dat wij Mgr. Niewindt bedoelen, de man van fijne eruditie en breed sociaal inzicht, die reeds als missionaris in 1824 begonnen was aan de opheffing van de Curaçaosche volkskinderen, de man ook, die een fellen strijd voor de bevrijding van het Curaçaosche volk van het slavendom gevoerd heeft en die toen hem op 20 September 1842 het Apostolisch Vicariaat opgedragen werd, zich reeds verzekerd had van de medewerking van de Zusters van Roosendaal.

De eerste zusters toch waren op 12 Januari van datzelfde jaar op Curaçao aangekomen en haar naam is onafscheidelijk met het werk van Mgr. Niewindt verbonden. Het zijn ontroerende bladzijden van de Curaçaosche geschiedenis, die vroege tijden, toen het eerste onderwijs begon en de eerste schooltjes verrezen onder omstandigheden, welke wij ons thans nauwelijks meer kunnen indenken. Meer dan een eeuw is dit werk, dat aan den „waterkant” op het Brionplein begonnen was, met onbaatzuchtigheid en zelfopoffering door de zusters voortgezet en aldus is een stuk Curaçaosche geschiedenis gevormd, dat in deze dagen, in de allereerste plaats door de eenvoudige katholieke landlieden, die zooveel aan het in hun jeugd door de zusters voor hen gedane te danken hebben, doch ook door anderen en andersdenkenden met groote waardeering zal herdacht worden.

Het Gesticht voor Onderwijs en Opvoeding voor Meisjes op zoo bescheiden schaal begonnen, is de bakermat geworden voor het missie-onderwijs op Curaçao en is gegroeid tot wat wij nu kennen als het St. Martinusgesticht op het Brionplein. Dezen naam droeg het niet van den beginne af, doch hij werd eerst gegeven in het gou-

den jubeljaar van de Curaçaosche missie, in 1892 dus, door pastoor Kieckens, die daarmede niet alleen de „H. Martinus” als patroon van het huis koos, doch tevens met dezen naam den stichter, Mgr. Martinus Joannes Niewindt, wenschte te eeren.

Toen de paters Dominikanen hier in 1870 aankwamen, had de school 70 leerlingen, welk aantal ten tijde van het Eeuwfeest van de Zusters in 1942 juist vertienvoudigd was, want toen telde de school 700 leerlingen, de 150 kleuters van de Fröbel-school niet medegerekend.

Het Pensionaat „Welgelegen” was er in 1870 ook reeds. De pensionnairen van het „St. Martinusgesticht”, dat in dien tijd nooit anders dan „Het Pensionaat” genoemd werd, waren in 1864 naar het oude landhuis „Welgelegen” overgeplaatst om haar meer frissche lucht en vrijheid te geven. In 1867 echter werd op het terrein van het landgoed een nieuw gebouw opgetrokken, later vergroot, hetgeen het thans nog aan ons bekende Pensionaat „Welgelegen” op Habaii werd, waar in den loop der jaren zoovele jonge dames, ook uit de omliggende landen, haar opvoeding hebben genoten en haar ontwikkeling verkregen. In 1870 had de kostschool 100 leerlingen en werden in het meisjesweeshuis 50 weesjes verzorgd. Het aantal pensionnairen wisselde in den loop der jaren, mede als gevolg van de politieke toestanden in de omliggende landen. Het grootste aantal is 167 geweest. Tengevolge van den tweeden wereldoorlog moest het pensionaat, naar wij hopen slechts tijdelijk, gesloten worden.

Het werk van de zusters breidde zich zóó uit, dat in den loop der tijden zusters van andere Congregaties moeten komen helpen. Zoo zien wij, dat het weeshuis van de Zusters van Roosendaal te Santa Rosa later — in 1920 — werd overgenomen door de Zusters van Schijndel.

In 1892 waren de Zusters Dominicanessen, die reeds van 1890 af op de Bovenwindsche Eilanden werkzaam waren, naar Curaçao gekomen om een jongensweeshuis op Santa Rosa op te richten, doch toen het aantal arme weesjongens te veel toenam in verhouding tot de krach-

ten der zusters, werd dit weeshuis door de Paters Selsianen overgenomen en tijdens den eersten wereldoorlog door hen overgedaan aan de Fraters van Tilburg. Het weeshuis werd door de laatsten daarop overgebracht naar het vroegere seminarie „Scherpenheuvel”. Het is geworden hetgeen wij thans kennen als het Sint Vincentiusgesticht, waar behalve weezen ook voogdijkinderen worden opgenomen en dat door middel van zijn ambachtsschool menigen vakman aan Curaçao geleverd heeft.

Nu wij hierdoor bij de jongens terecht gekomen zijn, moeten wij in het kort melding maken van die andere Congregatie, die der Fraters van Tilburg, welke voor de R.K. missie bij haar opvoedingswerk zoo'n onmisbare steun is geweest. De eerste Fraters van Tilburg waren op 13 November 1886 met Mgr. Kieckens op Curaçao aangekomen. In 1885 was door Pater H. Reijnen, die later Apostolisch Vicaris van Curaçao is geworden, een school op Pietermaai opgericht, de St. Jozefschool en in datzelfde jaar werd eveneens begonnen met een school voor M.U.L.O.-onderwijs onder leiding van Mgr. Baralt. Ook waren enkele leekenonderwijzers uit Holland aangekomen.

In het jaar na hun aankomst stichtten de Fraters van Tilburg een internaat voor jongens, dat gegroeid is tot het tegenwoordige St. Thomascollege. Deze naam heeft hij van zijn stichting af reeds gedragen. Daarnaast werd door de Fraters een volksschool geopend, aanvankelijk in een gehuurd huis, later in een eigen gebouw, de St. Vincentius-school, welke nog op Otrabanda staat.

Wij kunnen in het bestek van een tijdschriftartikel natuurlijk niet in bijzonderheden der verdere groei en bloei van het R.K. bizonder onderwijs op Curaçao nagaan, doch een ieder die eenige belangstelling daarvoor heeft, zal weten, dat dit onderwijs, na de gelijkstelling met het openbaar onderwijs — welke in 1920 wettelijk werd afgekondigd en in 1922 bij verordening uitgewerkt en ingevoerd en in latere jaren tot op heden in steeds uitgebreidere vorm werd toegepast — een groote vlucht genomen heeft, waarvan wij de resultaten thans rondom ons kunnen waarnemen.

Wij zien dan het al-oude St. Martinusgesticht met zijn M.U.L.O.-school en de door de bevolkingstoename later (in 1919) nog noodzakelijk geworden H. Hartschool, in den volksmond de „School van Santa Familia”, aan de Overzijde onder leiding van de Zusters van Roosendaal en het St. Antoniusgesticht op Pietermaai, eveneens van lateren datum (ook 1919), onder leiding van de Zusters van Schijndel. Dit zijn alle meisjesscholen. In alle buitenparochies zijn dan nog zusterscholen zoowel voor jongens als voor meisjes.

Voor de jongens in de stad zien wij als centrum het

St. Thomascollege met als filiaalscholen het St. Willibrorduscollege aan de Overzijde en het St. Albertuscollege op Pietermaai, waaraan onderscheidenlijk de St. Vincentius-school aan de eene en de St. Jozefschool aan de andere zijde voor de arme kinderen verbonden zijn. Dan zijn er nog de jongensscholen op Juicio (Wishi) en Salinja en de mooie verleden jaar van een nieuw schoolgebouw voorziene school op Groot-Kwartier. Voor al deze scholen wordt door de Fraters van Tilburg gezorgd, waarbij wij natuurlijk niet uit het oog mogen verliezen, dat zij zoowel als de zusters door leekenonderwijzers en -onderwijzeressen bijgestaan worden.

Op Aruba is in elke parochie een lagere school en een M.U.L.O.-school in Oranjestad onder leiding van de Zusters Dominicanessen. Voor de jongens zijn er vier parochiescholen en het Sint Dominicuscollege eveneens te Oranjestad onder leiding van de Broeders der Christelijke Scholen.

Op Bonaire zijn het wederom de Zusters van Roosendaal, die twee en de Fraters, die één parochieschool houden, terwijl op de Bovenwindsche Eilanden het onderwijs in handen is van de Zusters Dominicanessen.

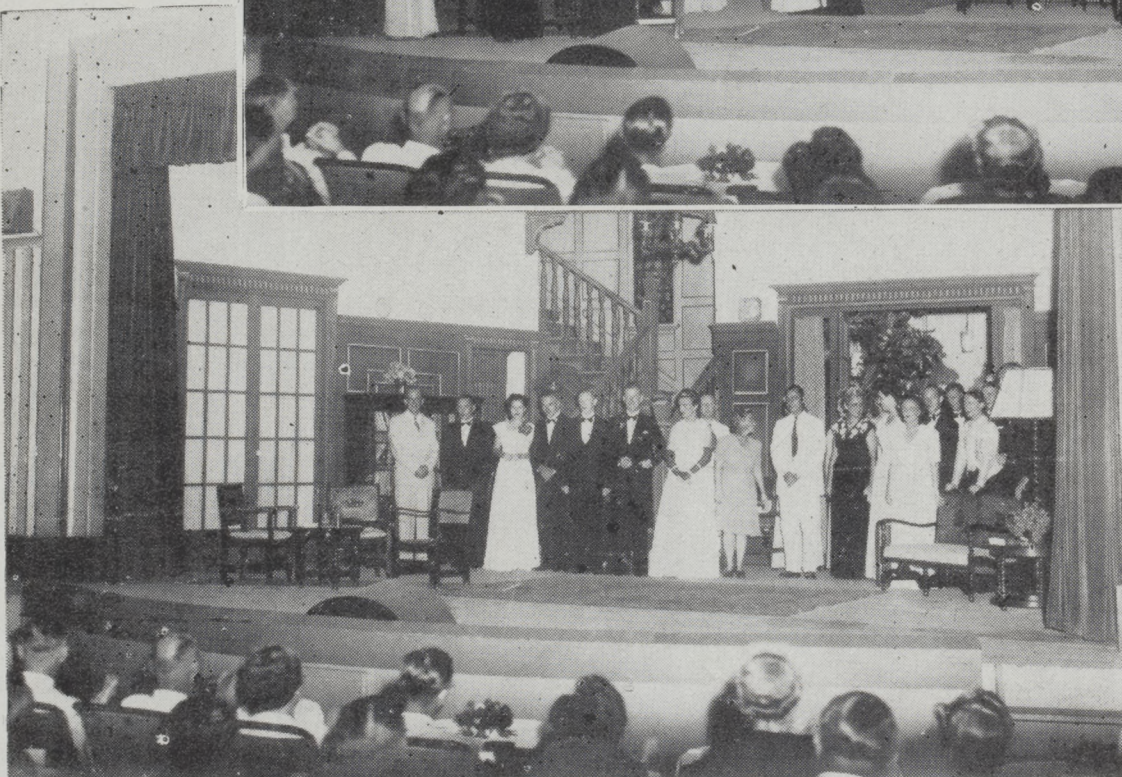
Vervolgens verdient nog vermelding het werk van de Kruisvaarders van St. Jan, die sedert 1938 op Brakkeput de leiding hebben over een inrichting voor jongens, waar vakonderwijs gegeven wordt, terwijl verder behalve het reeds vermelde „Scherpenheuvel” nog genoemd moeten worden twee andere inrichtingen voor vakonderwijs, één voor jongens, de „Ambachtsschool St. Jozef” bij den Roodeweg en de andere voor meisjes, de Bisschoppelijke Nijverheidsschool achter het St. Martinusgesticht.

Tot besluit mogen wij wijzen op het vele en groote werk, dat door den huidige Apostolisch Vicaris, Mgr. P. I. Verriet, voor opvoeding en onderwijs op Curaçao gedaan is. Hij wijdde zich met al zijn kracht in het bijzonder aan de opvoeding van de katholieke jeugd en zorgde voor den bouw van vele nieuwe scholen, daarin trouw bijgestaan door 124 Zusters van Roosendaal, 84 Zusters van Breda, 57 Zusters Dominicanessen, 40 Zusters van Schijndel, 71 Fraters van Tilburg, 18 Broeders van de Christelijke Scholen en 14 Kruisvaarders van St. Jan. Zij geven in 52 missiescholen onderwijs om de jeugd van ons gebiedsdeel op te voeden tot bruikbare en nuttige leden van de maatschappij. Het aantal schoolkinderen, dat missie-onderwijs geniet, is gestegen van 2070 in het jaar 1870 tot 19.235 in het jaar 1944, niettegenstaande het feit, dat er geen leerplicht op Curaçao bestaat en de missie heeft daardoor onder meer bereikt, dat Curaçao het gewest is, waar het geringste percentage analfabeten bestaat van het geheele Caraïbische gebied.

Voorwaar een mooi resultaat van 75 jaren arbeid.

"TWIJFELACHTIGE REPUTATIE"

In den loop der laatste jaren is er wat betreft de tooneelopvoering op ons eilandje, een groote vooruitgang ingetreden. Daartoe heeft niet weinig bijgedragen de „Tooneelvereniging Emmastad” die, tezamen met de tooneelgroep van het A.N.V., zonder twijfel pionierswerk in deze richting heeft verricht.

Het tooneelstuk „TWIJFELACHTIGE REPUTATIE” van de hand van den bekenden Engelschen tooneel- en filmschrijver Noel Coward, hetwelk Zaterdag, 21 Juli, door de „Tooneelvereniging Emmastad” in de Club „Asiento” op de planken werd gebracht, bleek weer zoowel voor de spelers en speelsters als voor deze Vereeniging een groot succes.

Dit succes was het resultaat van wekenlange ingespannen voorbereiding voor wat het spel, de regie als de aankleding betrof. Wij willen ons er niet aan wagen al degenen, die op de een of andere wijze, hetzij vóór of achter de schermen aan de opvoering van dit tooneelstuk hebben gewerkt, bij name te noemen, uit vrees dat wij iemand over het hoofd zullen zien. Aan den lof die de dagbladders hun reeds zoo terecht heeft toegezwaaid, kunnen wij slechts als onzen wensch toevoegen, dat de „Tooneelvereniging Emmastad” spoedig weer op de planken moge komen, om het tooneel-minnend publiek nog eens van haar prachtig tooneelspel te laten genieten.

:- V L I E G B E N Z I N E :-

(Vervolg)

Op jacht naar Iso

In het vorige nummer is verteld, dat de „A” tops een te laag octaan getal had, om zonder toevoeging van betere bestanddeelen 100-octaan benzine te kunnen leveren. Reeds lang was bekend, dat de zoogenaamde isoverbindingen een uitstekende klopvastheid bezaten. Toen de vraag naar 100-octaan benzine groot werd, ontstond al gauw een wilde jacht op iso-verbindingen. Eén van de eerste stoffen, die gevangen werd, was het isopentaaan. Isopentaaan is een lichte koolwaterstof, zeer klopvast, die gemakkelijk verdampt en daardoor van belang is voor het starten van den motor.

Het starten van een vliegtuigmotor is iets ingewikkelder dan het starten van een automotor. Vóór het starten kijkt de bestuurder uit zijn raampje en brult uit alle macht: „Vóór vrij”. Dit beteekent, dat iedereen uit de buurt van de luchtschroeven moet blijven, want een klap van een luchtschroef is minstens even onplezierig als een klap van een molenwiek. Dan wordt de startknop ingedrukt, waarop een vliegwiel gaat draaien. Om het vliegwiel op gang te krijgen, wordt gebruik gemaakt van den elektrischen stroom van den accu. Wanneer eenmaal het vliegwiel snel genoeg draait, brengt dit op zijn beurt den vliegtuigmotor aan den gang.

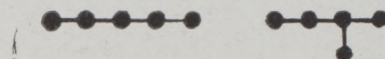
Het starten gaat niet altijd even gemakkelijk. Gedurende den winter in Rusland waren de motoren niet op gang te krijgen zonder speciale hulpmiddelen. Men heeft in tijdschriften foto's kunnen zien van heete lucht machines, die de motoren moesten voorwarmen. Was de motor voldoende verwarmd, dan kwam de accu-wagen. De accu-wagen had een speciale accu aan boord, die den electrischen stroom leverde voor het op gang brengen van het vliegwiel. Zoo werd de accu van het vliegtuig gespaard. Een vlieger moet zuinig zijn op zijn accu, want tijdens de vlucht wordt nog veel van den accu gevraagd. De accu moet stroom leveren voor tal van instrumenten, voor de radio, voor electrisch verwarmde pakken, voor het bewegen van mitrailleurkoepeles, enz.

Om den motor te laten loopen moet zich in de cylinders een ontbrandbaar mengsel bevinden van benzinedamp en lucht. Het is beslist noodzakelijk, dat een gedeelte van de benzine aanwezig is in dampvorm, anders komt de motor nooit op gang. Daarom moest tijdens den Russischen winter de motor worden voorverwarmd, anders zou de motor te koud zijn om de benzine te laten verdampen. En daarom moet ook onze vliegbenzine een stof bevatten, die gemakkelijk verdampt. Deze stof is het isopentaaan.

Er zijn twee pentanen. Het isopentaaan en het normaal pentaan. Beide verbindingen hebben vijf koolstofatomen in het molecuul. Samen komen zij in de aardolie voor en samen vormen zij de pentaanfractie van de ruwe olie. De pentaanfractie kookt ongeveer bij kamertemperatuur en is vluchtiger dan tops. Wat vluchtigheid betreft, is de pen-

taanfractie de buurman van de topsfractie.

Het verschil tusschen de twee pentanen ligt in den bouw van de moleculen. In het normaal pentaan liggen de koolstofatomen keurig netjes op een rijtje, terwijl het molecuul van het isopentaaan vertakt is, d.w.z. er liggen vier koolstofatomen op een rijtje en één hangt er opzij aan.

Normaal Pentaan en Isopentaaan

In alle normale verbindingen liggen de koolstofatomen op een rijtje en alle isoverbindingen zijn vertakt. Als een normale verbinding op een rechten wandelstok lijkt, is een isoverbinding net een kerstboom. De normale verbindingen hebben slechte klopvastheid en de isoverbindingen zijn reuze klopvast. Zoowel normale verbindingen als isoverbindingen komen in aardolie voor. Wanneer bijvoorbeeld een benzine overwegend isoverbindingen bevat, is de benzine klopvast. Maar zijn de normale verbindingen in de meerderheid, dan is de klopvastheid slecht. Wij willen zoo veel mogelijk de isoverbindingen uit de ruwe olie vangen voor onze vliegbenzine en dat kan, doordat de isoverbindingen een klein tikje lager koken dan de normale. Isopentaaan kookt 8 graden lager dan normaal pentaan.

Isopentaaan is een supervliegbenzine component en het wordt gemaakt met behulp van een super-fractioneercolonne. Een superfractioneercolonne is een colonne met 75 tot 100 schotels. Zoo'n colonne zou natuurlijk duizelingwekkend hoog worden en daarom hebben de constructeurs voor het gemak het bovenste gedeelte van het onderste deel afgehaald en er naast gezet op den grond.

De isopentaaan-colonne van de isopentaaanplant op Curaçao is zoo'n supercolonne, waarvan het bovenlijf eenvoudig naast het onderstel op den grond is gezet. De pentaan-fractie uit de ruwe olie wordt er in gepompt als voeding en het isopentaaan komt er uit over den top. Met dat isopentaaan vangen wij twee vliegen in één klap: het is zoo klopvast als wat en het geeft de benzine de vluchtigheid, die noodig is voor het starten van den motor.

Het blijft echter niet bij isopentaaan. Ook isohexaan met zes koolstofatomen per molecuul wordt op Curaçao gemaakt. Andere raffinaderijen maken isoheptaan met zeven en iso-octaan met acht koolstofatomen per molecuul. Over het iso-octaan moeten wij wat meer schrijven.

(wordt vervolgd)

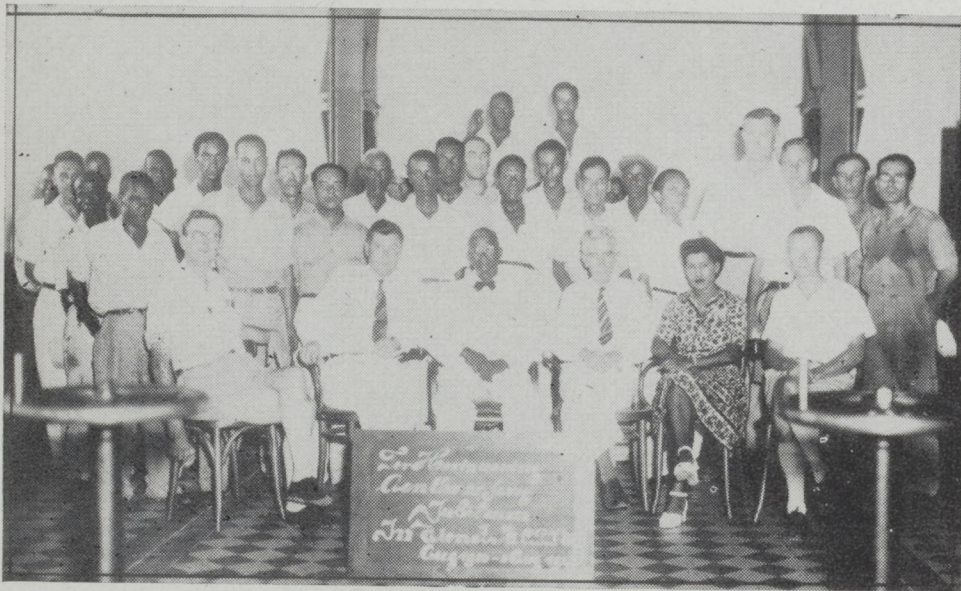
JUBILEA

Geboren in Suriname op 29 Augustus 1894 trad RICHENEL CHARLES ARNOLD FONSECA in dienst onzer maatschappij op 2 Augustus 1920.

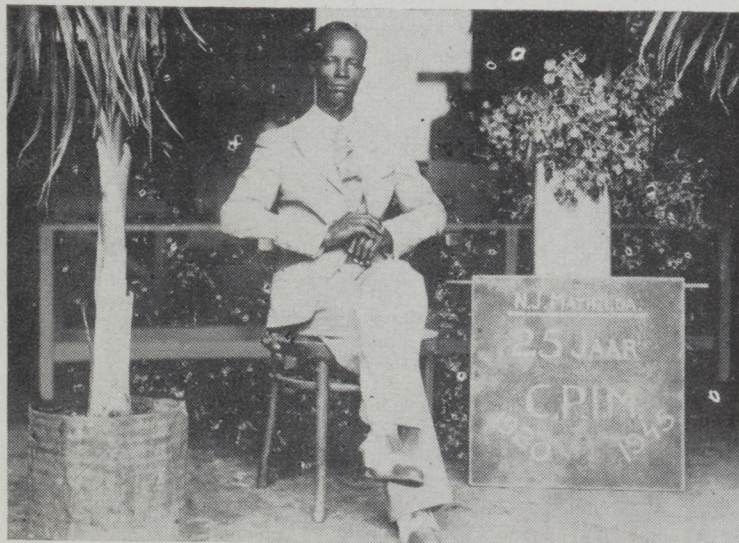
Hij is electriciën en zeer gezien bij zijn superieuren.

„De Passaat” wenscht hem langs dezen weg van harte geluk.

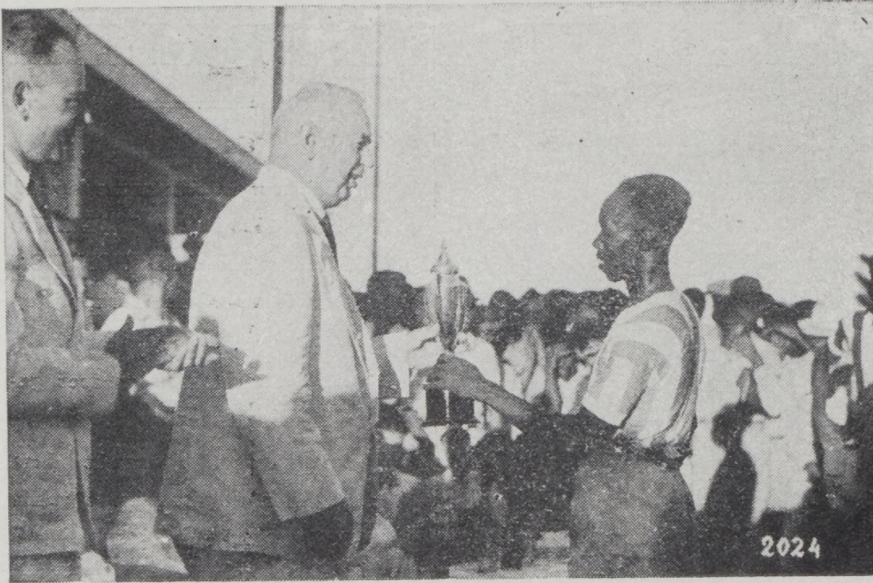
A. E. KOWSOLEEA, voorman in de Reparatie werkplaats, kwam op 19 Juli 1920 in dienst van de C.P.I.M. Hij werd op dien dag zoowel door den Directeur, den Chef A.B., den Chef van de afd. T.A., den Chef van de werkplaats als door zijn collega, den Hr. Kappel, toegesproken. Deze laatste spreker liet de revue passeeren sinds den dag waarop de jubilaris voet aan boord van het s.s. Aurora in Suriname zette tot heden.

Wij feliciteeren dezen door iedereen geachten voorman van harte.

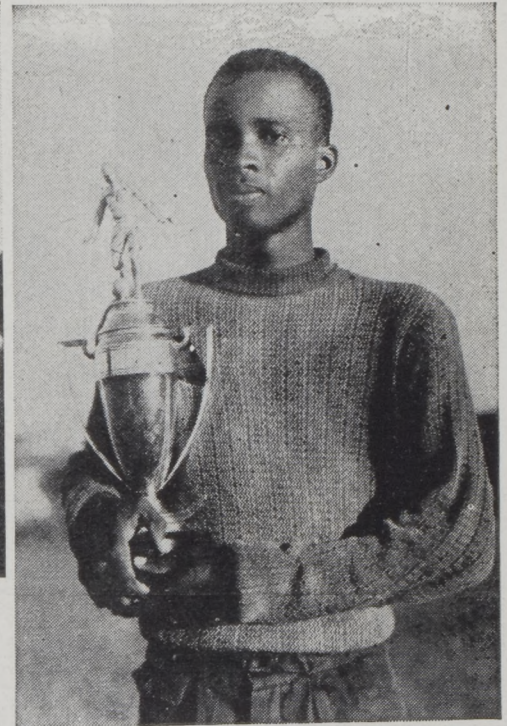

Aki banda nos ta weta NICOLAS JACINTO MATHILDA, nacé na Corsow dia 10 di September 1899 y cu desde 22 di Juli 1920 ta traha como blikkenmaker na Blikkenfabriek.

Nos ta deseá e jubilario, su señora y 5 jioe masjá pabien.

E. Caciano di werkplaats ta ricibí segundo prijs for di man di Directeur.

J. Mathilda, captain di TA/Blauw-wit cu e trofeo cu nan a gana.

Hungadornan di futbol di Werkplaats, sub-campeon di competitie.

Tur e presentenan a keda satisfecho di weta un wega cu a vale la pena.

Nos ta felicitá TA/Blauw-wit y ta deseá Werkplaats, next time better luck..

C.P.I.M. - VOETBAL - COMPETITIE

Día 12 di Juli 1945 e teamnan di Werkplaats y TA/Blauw-wit a hunga e último wega pa dicidí cual lo a keda campeon di e competitie.

Nos por a ripará entre esnan cu a bini na Groot Kwartier e atardi ei pa bin weta wega: Ir. J. Noorduyt y Sr. A. Troost.

Sr. H. K. Becker, organizador di e competities naturalmente tambe tabata'ei.

E wega a worde hungá cu brío y a terminá cu un victoria di 2-0 pa TA/Blauw-wit.

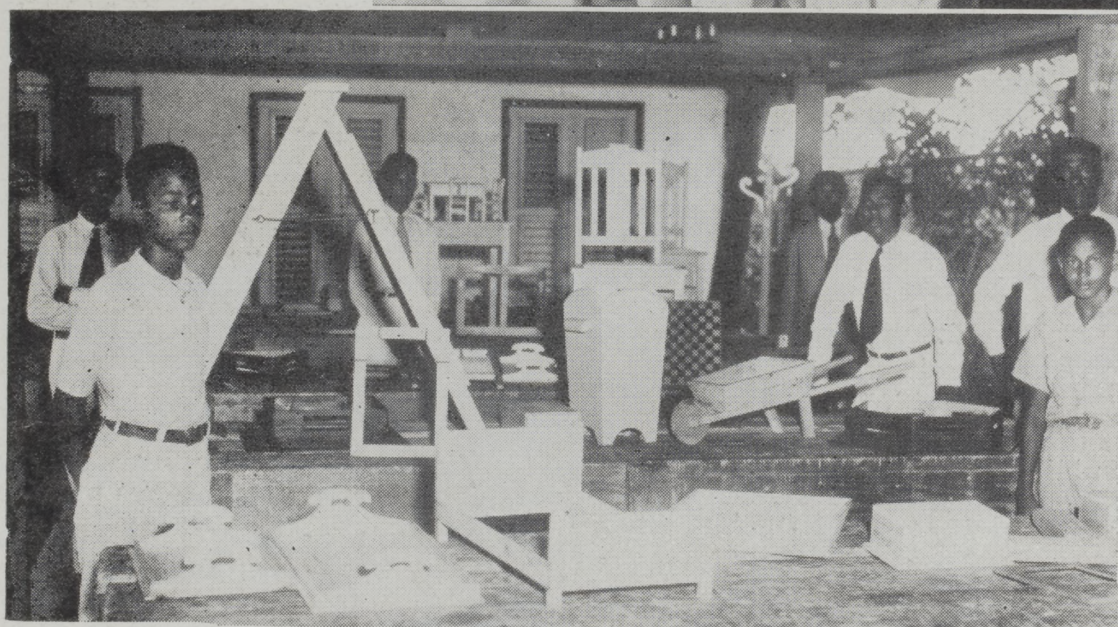

Oncena TA/Blauw-wit cu a gana competitie.

C.P.I.M. BEROEPSSCHOOL

Na final di anja escolar a ser organizá dia 29 di Juli ppdo. un exhibicion di loke e alúmnonan a presta.

Na man drechi: E maestro-nan koe a dedicá toer nan esfuerso pa e school por a resultá un éxito.

Na man robez:
Algun di e cosnan
koe discípulonan di
carpintería a traha.

Na man drechi:
Exhibicion di loke
alumnonan a
pinta (lijn i vak-
teekenen).

Mijn Neef Janssen

Janssen kwam eenigszins wankelend ons kantoorje binnenstappen.

„Hik... hik... reuze fuif geweest zeg... hik...”, hikte hij.

„Waar zoo?” vroeg ik verbaasd.

„In de P.S.”

„In de P.S.?”

„In de P.S.,... hik!”

„Wat was er dan te doen?” vroeg ik belangstellend.

„Ze vierden Kerstfeest”, antwoordde hij laconiek.

„Kerstfeest?... Wat is dat nou weer voor onzin?”

Janssen stak een versche sigaret op.

„Met een kerstboompje en echte kaarsjes”, zei hij, terwijl hij de vlam van z'n lucifer uitblies.

Ik vroeg niks meer, omdat Janssen's gewoonte om het nieuws altijd druppelsgewijs door te geven op mijn zenuwen werkt.

Hij zweeg.

Ik zweeg.

„Nou?” kwam hij.

„Nou wat, man!” schreeuwde ik driftig.

„Vraag... hik... vraag je niks meer?”

„Luisters eens hier, Janssen, ik heb werk te doen, weet je? Als je wat te vertellen hebt, doe het dan, en zoo niet, hoepel op!”

„Tut tut, chief... hik... wind je niet zoo op. Wist je dan niet dat de beoordeelingsstaten al klaar zijn?”

„Nu al? Maar dat deden ze toch altijd in December?”

„Yes Sir. En daarom verkeert het personeel van de ... hik... Afdeling Personeel in den waan dat het nu al Kerstmis is. Vandaar de kerststemming.”

Janssen ging op den lessenaar van de juffrouw zitten.

„En hoe hebt U den Victorie-dag gevierd, meneer Janssen?” vroeg de Juffrouw guldig.

„Victorie-dag? Die moet nog komen, juffrouw; wanneer weet ik nog niet, dat zullen we wel te hooren krijgen.”

„Maar dat weten we toch al? We vieren het officieel op Koninginnedag; wist U dat niet?” lachte de juffrouw plagend.

Janssen was een oogenblik stil. Hij trok nadenkend aan z'n eindje sigaret en zei toen; „Waarom vieren we eigenlijk Koninginnedag en Victoriëdag niet tegelijk met alle andere religieuze en nationale feesten op Oudejaars-

avond? Dat is toch veel eenvoudiger en economischer, vindt U niet? Bij God en op Curaçao is toch alles mogelijk!”

Hij boog zich over den lessenaar heen tot dicht bij de juffrouw om zijn sigaret in den aschbak uit te dooven.

„He, heerlijke Eau de Cologne gebruikt U, juffrouw” snoof Janssen met een wilde flikkering in z'n kleine oogen.

„Foei, dat is „Tabu”, meneer Janssen!” zei de Juf quasi-verontwaardigd.

„Tabu? Tabu?” mompelde Janssen. Aan zijn half toegeknepen oogen kon ik zien dat dat woord hem in zijn verbeelding naar de Zuidzee eilanden bracht, waar mooie meisjes wilde dansen voor zijn geestesoog uitvoerden. Tot de werkelijkheid teruggekomen, zeide hij: „Nou ja, ik weet wel dat dat tabu is, juffrouw, maar ik ben ook eens jong geweest, hoor.”

„En”, voegde hij er aan toe, „ik ben toch zoo oud nog niet!”

„Maar... eh... maar...” bracht de juf hakkend uit, terwijl ze hem met groote, onschuldige oogen aankeek.

Ik zag dat de jongedame overstuur geraakte en viel haar bij:

„Kom aan, Janssen, allez, de juffrouw heeft ook haar werk te doen.”

Hij liet zich van de tafel afzakken, stak een andere sigaret op en nam en passant een exemplaar van de laatste Emmastadberichten van mijn tafel op, keek het door en riep verontwaardigd uit:

„Deze man biedt een stel ondergoed, zoo goed als nieuw, te koop aan. Heb je ooit zooiets gezien, zeg! Een gebruikt stel onderkleeren. Dat is toch bij de wilde spinnen af!”

„Wat is daar nou verkeerd aan, kerel? Je kunt toch tweedehandsch goed te koop aanbieden, als het maar in goede conditie verkeert?” vond ik.

Janssen keek me vernietigend aan.

„Jij hebt hier goed praten. Weet je dat er duizenden menschen zonder ondergoed en zonder een behoorlijk pak aan in Holland rondloopen? En weet je dat er een winter op komst is?”

Ik was er stil van geworden. Ja, daar had ik niet zoo direct aan gedacht.

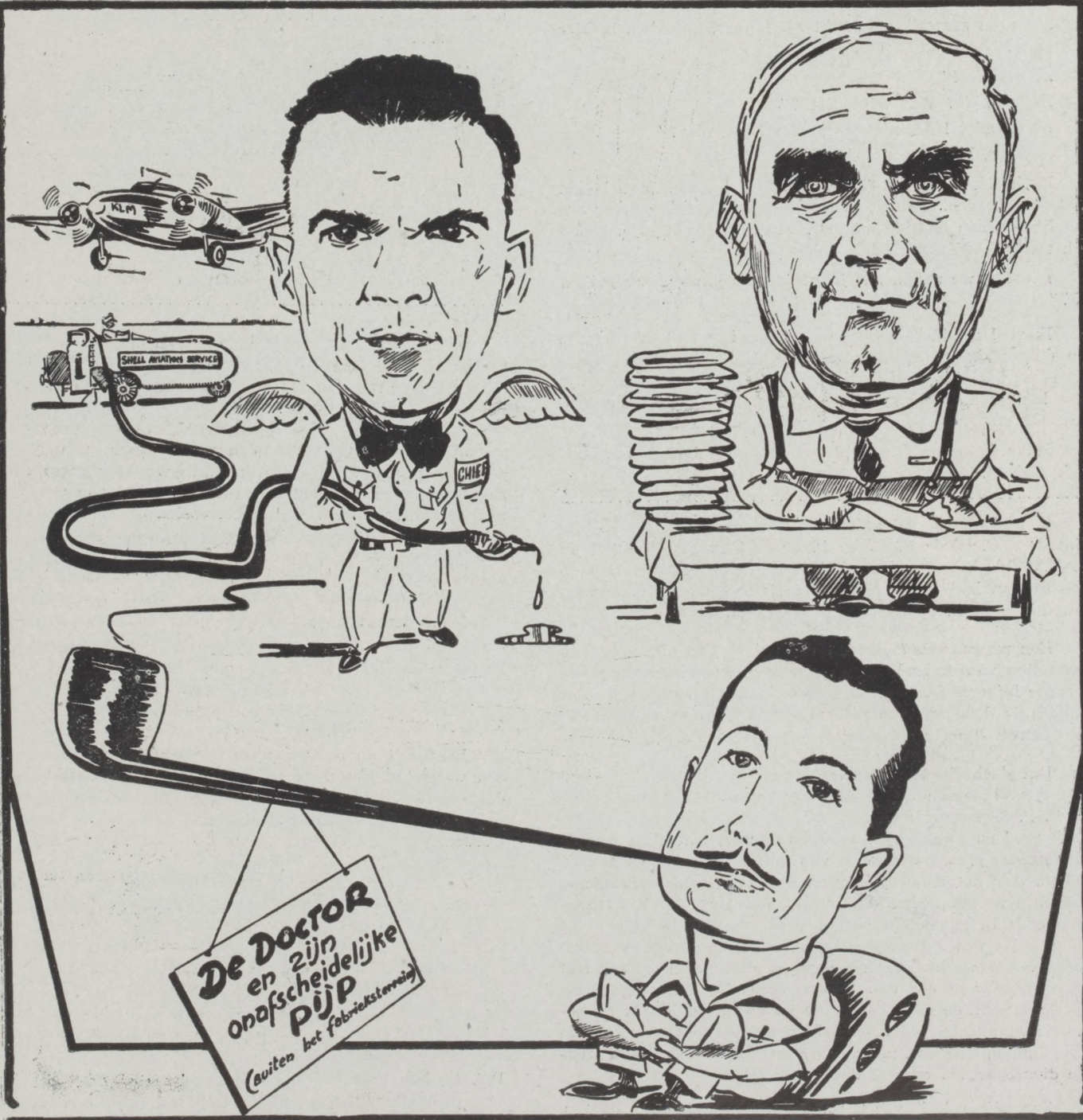
„Goei grut zeg, ik moet nou weg. Ik moet ... hik... een artikel gaan schrijven.”

„Jij, een artikel schrijven? vroeg ik verbaasd.

„Ja. Over Politiek. Iedereen schrijft daar nou toch zooveel over. Lees je de krant dan niet?... Hik...”

En met een „Cheerio”, wankelde hij ons kantoorje weer uit.

.....
Excentrieke kerel, mijn neef Janssen.

De Doctor
en zijn
onafscheidelijke
pijp
(buiten het fabrieksterrein)

Ga rustig in Zee
met de K.P.P.

DE KLEINE PASSAAT

(Propaganda - Apparaat)

Winnen of Verliezen
K.P.P.'ers Kiezen

DE K. P. P.

Ergens in een ziekenhuis, 15 Augustus.
.....net als ik lig na te denken hoe ik hier eigenlijk terecht gekomen ben, komt een liefelijke verschijning de kamer binnen.

„Morgen zuster”, opgewekt als immer, „hoe ben ik hier gekomen?”

„Weet niet!”

„Weet niet? Wat weet niet?”

„Weet niet! Als niet weet, weet niet, niet?”

„Zuster, luister eens! Als...”

Doch daar schrijdt de geneesheer binnen. Met lange, statige schreden. Zonnig, vriendelijk, goedertieren. Met een pracht van een bedside manner. Vaderlijk trekt hij me aan een teen. Vermanend heft hij een wijsvinger.

„Zuster, we zullen dat jongetje eens gauw beter maken hè?”

Ik voel me ineens piepjong en dat is nogal overdreven. De dokter daarentegen waant zich stokoud... en dat is eveneens bezijden de waarheid. En hoewel ik het natuurlijk niet kan of mag weten, merk ik toch dat ik een paar gekneusde ribben bezit die onbehoorlijk pijn doen.

Maar dan weet ik ook ineens de reden: Ik heb aan politiek gedaan.

.....
Ik had een eigen politieke partij gevormd. De K.P.P.; niet de D.P. of de C. R. K. P. of de C.P. P. zelfs niet de P. K. P. doch eenvoudig de Kleine Passaat Partij. Een eigen orgaan had ik als hoofdconductor van de Kleine Passaat al, met een oplage van 11000 exemplaren.

Een programma? Doodeenvoudig! Ik had alle programmapunten van de andere partijen overgenomen, er nog een schepje bij opgedaan en 10 punten blanco gelaten, om in te vullen als de campagne niet naar wensch mocht gaan.

Eenvoudiger, alomvattender kon het dus niet.

Dat dacht ik tenminste. Iedereen zou de K. P. P. lijst stemmen. Iedereen z'n eigen programma, belichaamd in de K. P. P. Een soort monster verbond waarin kapitaal en arbeid, rood en zwart, sjon en koenoekeroe, macamba en jioe di Corsouw elkaar weenende van geluk in de armen zouden vallen. Kon het mooier, ééniger, inniger? Reeds droomde ik mijzelf aan het hoofd van mijn fractie in de Statenzaal troonend; in gedachten vormden ik en mijn K.P.P.'ers de commissies van ontvangst en uitgeleide op Curaçao's Prinsjesdag. Reeds schaarde ik, de grijze oude hoveling, mij met mijn getrouwen om den Troon, eerbiedig luisterend naar de Troonrede, de fiere borst, die nu nog poedelnaakt is, bedekt met allerlei buiten- en binnenlandsche Orden, onderscheidingen, E.H.B.O. medailles, wandelmarsch-kruizen, trouwe dienstplakken en wat dies meer zij.

Zoo mijmerde ik voort. En als ik door Curaçao's straten schreed gingen de hoeden naar den grond. Eerbiedig werd

plaats gemaakt, zoo op Scharloo als in Fleur de Marie, in Punda en Mahaai, te Heintje Kool en Montagne....

.....
Eén handteekening had ik al. Die van mezelf. En als nu die ondergeschikten van me hun belasting maar betaald hadden....

Toen ben ik aan 't leuren gegaan. Op handteekeningen uit. En werd achtereenvolgens ofwel tezamen en in vereniging door de aanhangers der „oude” politieke partijen zoodanig in een debat betrokken, dat ik nu liefderijk verzorgd „ergens in een ziekenhuis” (met politiebewaking voor de deur) lig te herstellen.

Dien dag was er éénheid in Curaçao.

Eenheid tegen mij.

Tegen m'n K.P.P.

.....
Zoo lig ik dan met m'n gekneusde ribben waar ik niets van kan of mag weten — m'n eigen ribben — op een hoog wit bed.

Een witte jas schrijdt door de hooge zomersche kamer.

„En zal het jongetje dan nooit meer aan politiek doen?” vermaant de witte jas. „Nee dokter nooit meer”, zeg ik benepen met den baard in de keel. De dokter waant zich zestig, ik zestien. En allebei voelen we ons ééntjes gelukkig....

Oh, illusie — rijkdom der armen....

Gekozen Satenlid kan ik niet worden....

Maar wie weet....

INGEZONDEN:

Meneer de Conducteur,

Laat mij nu ook eens een gemeenplaats gebruiken en een weinig plaatsruimte vragen in Uw veelgelezen blad, in de hoop het hiernavolgend voorstel de a.s. Statenverkiezingen nog interessanter te maken dan ze nu reeds beloven te worden.

U bij voorbaat dankend verblijf ik

van Uwe Hoofdconductie

de dienstplichtige dienaar

KLAAS DE VRIES

res. sgt. K.N.I.L. v.s.d.b.d.

tijd. ged. b/d schutterij in ruste.

P.S. Ik heb gemeend mijn ingezonden artikel op rijm te moeten stellen, waarvoor nog wel mijn verontschuldigingen. Daar gaan we:

Niet spelen
Kiezen of deelen

DE KLEINE PASSAAT

(Verkiezingsnummer)
(officieel Orgaan van de K.P.P.)

Van Aardewijn tot van
der Zwan
Kiest K.P.P.'ers als
één man

Friesland — zoo heet het — voor de Friezen
Zoo sprak een dichter lang geleen
Maar Curaçao is voor de Vriezen
Als zij zich sluiten vast aaneen.
Ik, KLAAS DE VRIES, heb thans besloten
Te stichten een de Vries-partij
Een iegelijk die hier de Vries heet
Die stemme als één man op mij.
Ik, Klaas de Vries, ben overtuigd dat
Ik best een zetel halen kan
Als Zeuvenhonderdacht de Vriezen
Op mij gaan stemmen — als één man.
Ik zal 't belang van al de Vriezen
Verdedigen met mijn hartebloed
Als alle Vriezen op mij stemmen
Pas dan gaat 't in de Staten goed.
Ik, Klaas de Vries, heb geen programma
Ik heb alleen één fier devies
En 'k roep het toe aan al de Vriezen:
„Stemt Klaas de Vries — Stemt Klaas de Vries.”

Kwaakjerksteradeel, 1 April 1965.

Lieve Man,

Vanmorgen om 9 uur kwam jonge Sjoerd Vtringa —
je weet wel, de zoon van den ouwe die nog brievenbesteller
was toen jij Kwaakjerksteradeel verliet — mij je post-
pakketje brengen.

Van den inhoud was niet veel meer over. De sardientjes
waren keiharde sprotjes geworden; de zalm verkeerde in
fossielen toestand, en ook het blikje ham gaf bliken reeds
jaren geleden het tijdelijke met het eeuwige verwisseld te
hebben. Doch de kaas was één en al bedrijvigheid. Wat
een vreugdig en jeugdig gejoel en gekrioel steeg er op uit
dat blikje. Gelukkig was de Ontsmettingsdienst uit Tie-
tjerksteradeel spoedig ter plaatse.

Je moeite, in 1945 genomen, mag dan vergeefsch ge-
weest zijn, toch hebben we een voordeeltje aan je pakket
gehad: het Friesche Museum voor Oudheden heeft ons na-
melijk 200 gulden betaald voor de antieke postzegels en eti-
ketten.

Nu, lieve Iemke, geen verder nieuws, behalve dat je al-
weer heit geworden bent.

Wees innig gekust van
je vrouw
SJOUKJE

P.S. Nu zal het niet meer zoo lang duren met die passage
naar Nederland hè?

S.

PUNTDICHTERS.

I

Een ieder mensch moet zelf zijn pakje dragen
Schoon menigeen de zwaart' er niet van voelt
En daarom zitten w'ons vaak af te vragen
Of met gewetenspak confectie wordt bedoeld.

II

Ons Vaderland beleefde zware tijden
Door energie komt alles weer terecht
Na Mof en Jap en lijden komt verblijden
En dan — misschien — wordt Mussert nog berecht.

HOTEL C.P.I.M.

Ai ziet hoe lieflijk is 't waar zonen
Van 't zelfde huis als Broeders samen wonen
(Al is het meer als kluz'naars dan Mormonen
Waarover ze elkander daaglijks hoonen)
Hun leven gaat langs vlakke, rechte banen
Een enkling slechts betreedt de slingerende banen
Der liefde. Hij mint de volle maan en
Komt dan des anderen daags op 't matje bij Abt
Cranen
Die schenkt een borrel in en zegt met welgedaan
gezicht
Mijn zoon, wel ver zijt gij gedwaald van Uwen
plicht
Of was 't aanvallig wezen bijgeval Uw nicht?
In elk geval was het een zeldzaam aardig wicht.

Daar blijft het dan weer bij
Ze **drinken** nog een glas
Ze drinken **nóg** een glas
Ze drinken nog **één** glas
En laten dan de heele zaak
Precies voor wat ze was.

Helpt het Hollandsche
kind door het

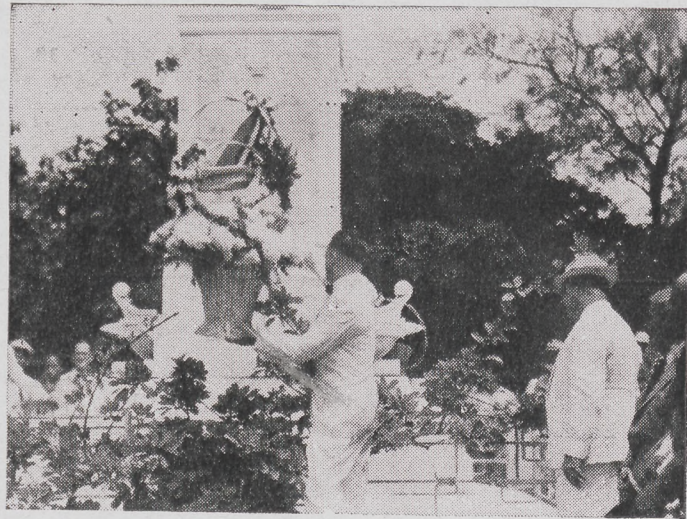
C. N. S.

te steunen.

COMO CELEBRO CURAZAO LOS DIAS DE LA INDEPENDENCIA

DE
VENEZUELA
5 de Julio de 1945

DE
COLOMBIA
20 de Julio de 1945

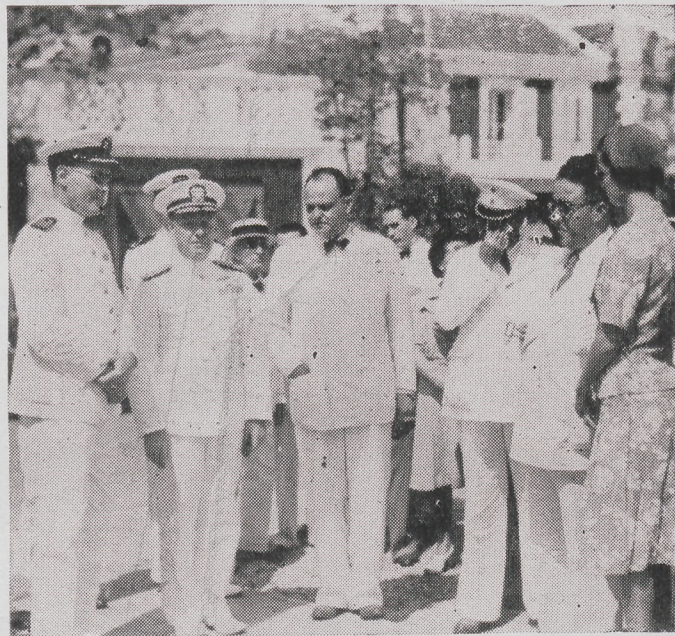
El Cónsul General de Venezuela depositando flores ante la estatua de S.M. La Reina Guillermina

La muchedumbre que se aglomeró en la Plaza Bolívar para rendir homenaje al Semidiós de América

El equipo Kwiek

El Hon. Sr. Cónsul General Dr. Ovidio Perez Agreda con representantes militares americanos y holandeses.

Ante la estatua de S.M. la Reina de Holanda, se deposita una canasta de flores.

El presidente de la junta de festejos (de pie en el centro), Enrique Arrieta Lara, con la comisión de finanzas.

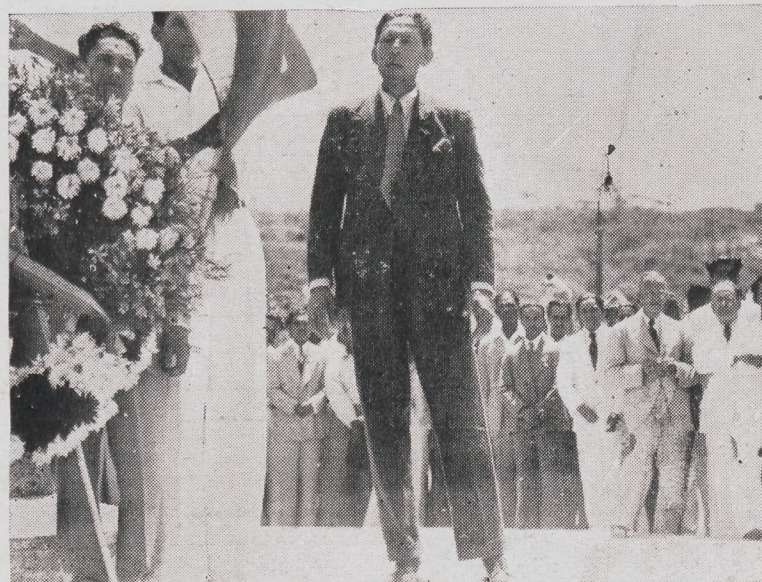
El equipo Colombiano

(Abajo)

En el acto de la colocación de una corona de flores en el monumento al Libertador. Habla Manuel Molino M.

(Abajo)

Los colombianos depositan coronas sobre las tumbas de sus compatriotas.

La delegación que ofrendó flores naturales al Padre de la Patria en nombre de los marinos venezolanos

Algunos de los invitados al acto ceremonial que tuvo lugar en la Plaza Bolívar. Se puede ver al Sr. Cónsul de Colombia

-: Arbeiders Advies Commissie :-

EXTRACTO DI REUNION GENERAL DI ARBEIDERS ADVIES COMMISSIE

dia 27 di Juni 1945.

Tabatin presente 24 miembro di comisión; además Sres. Ellinghausen i van Wees, mientras e reunion tabata presidí pa Sr. F. A. Vromans.

President a entregá vice-President di Adviescommissie un carta di Directie Principal di Londen, como contesta riba e carta koe comisión a skirbi na Augustus 1944.

Aki ta ser observá, koe entretanto algun punto a cambia di aspecto.

A leza e carta, foi cual a contestá, koe toer problema a hanja completa atencion na Londen, mientras sin duda, algun di nan lo ser discutí tan pronto koe tempoe permiti esai.

Luego Sr. Vromans a moenstra riba e tarea dobel koe Adviescommissie tin, esta, di defendé interesnan tantoe di trahadornan, como di Compania.

En relacion di esaki, Sr. Vromans a moenstra tambe riba e muchoe binimentoe laat i e bandonamentoe muchoe tempran di trahadornan foi trabao.

E ta suplicá Adviescommissie di hala atencion di nan colega-obreronan riba e falta aki.

Luego el a coeminsa trata riba:

Punto 1. Spaarfonds.

Comision a pidi pa halza e porcentaje di 2½% i si esaki no ta posibel pa toer trahador, haci esai anto alomenos pa esnan koe por stort un suma mas haltoe.

Despues di a cambia di idea tocante esaki, a dicidí di no trece ningun cambio por lo pronto, pero di sigi e sistema koe a coeminsa i haci propaganda extenso, afin di convencé trahadornan dje gran utilidad dje fondo aki.

Punto 2. Overtime.

Algun miembro di comisión a pidi, en relacion coe e sacrificionan koe trahadornan mester soporta pa motiboe di overtime, di halza e porcentaje na 50% riba dianan di trabao i 100% riba Diadomingonan. Ya como foi detallenan tocante pagamentoe di overtime cerca otro doeadornan di trabao ta resultá koe nos ta mehor, no tin motiboe pa cumpli coe e súplica aki. Awor a coeminsa un discusion riba utilidad di overtime, foi cual a concluí, koe generalmente overtime no ta di aplaudi ni social-, ni económicamente.

P'esai mes lo trata na limitá overtime mas tantoe koe ta posibel.

Punto 3. Asistencia gratis di dokter pa famia di trahadornan.

Ta alegrá Sr. Presidente di por participá na comisión, koe segun nan ta spera koe promé koe fin di es anja aki mes lo toema promer paso pa alcanza n'e fin aki.

Falta di dokter-, enfermeranan i acomodacion a traza e plan aki di por a toema lugar caba. Famia di trahadornan lo bin hanja dokter i remedi pornada.

Comisión ta considerá e decision aki como un paso gigantésco den bon direccion.

Punto 4. Drechamentoe di diente.

Drechamentoe di diente no ta ser considerá como enfermedad; wel p'esai no por duna esaki pornada.

Pa enfermedad di boca Compania ta doena dokter liber, mescos koe na ora di accidente di trabao.

Pronto Compania lo hanja un dentista nobo; esaki lo trece un mehora den e dificultad di hanja bon trato di drechamentoe di diente.

Punto 5. Pago di dos promer dianan di enfermedad.

E arreglo awor ta asina: E trahadornan koe no ta gana f 250.— pa luna ainda, ta ser protegé pa ley, pasobra e doeador di trabao ta obligá di paga ziekengeld. En cambio di esai e doeador di trabao ta worde protegé trobe p'e mes ley aki, koe no ta obligé na paga e promer dos dianan di enfermedad; esai ta pa evitá di trata na simulá maloe.

A parce koe no ta posibel semper pa un dokter constató toer casonan di simulacion.

Nan koe ta gana mas koe f 250 pa luna, absolutamente no tin derecho riba e ziekengeld i e pago koe interesadonan ta hanja di Compania mester ser considerá como un facilidad.

Tambe toer e porcentajenan di ziekengeld mas haltoe koe ley ta prescribí, mester ser considerá como un facilidad.

E pregunta koe Compania ta dispuesto na paga e dos promé dianan di enfermedad den casonan di buena fé, esai lo bolbe ser tuma na consideracion.

Punto 6. Stacion Prophylatic.

E súplica di comisión pa establecé na stad un stacion Prophylatic, lo ser tratá coe G. D.

Punto 7. Siguranza di invalidéz permanente.

Sr. Presidente ta participá comisión, koe a hanja noticia foi Londen, koe na ocasion di morto accidental, famianan dje defuntoe lo bin hanja un suma mas grandi.

E ta referí na e carta di Londen koe ta doena algun informacion tocante e punto aki.

Punto 8. Pension, Fondo pa Biuda- i Huérfanonan.

Tocante e punto aki tambe Sr. Presidente ta referí na loke ta mencioná den e carta di Londen.

Punto 9. Vacacion.

Algun miembro di comisión a trata na moenstra koe e verlof despues di cada 4 anja pa bai Suriname ta mashá poco. Casi toer Surinamnan koe bai coe verlof ta toema 2 luna di verlof, esta algun siman mas riba nan mes cuenta, di moda koe major parti esaki ta trece dificultadnan financierera.

Tocante verlof, tantoe di jioe di tera como di stranjero, Sr. Presidente a bisa koe e revista ya ta clá, pero koe e asunto aki ta exigí un estudio extenso. Riba esaki lo bolbe despues.

Punto 10. Cafetería.

Aunke koe Compania en principio no tin ningun dificultad tocante trahamentoe di cafeterianan, sinembargo pa motiboe di material i trahador por lo pronto no por pensa riba esaki.

Punto 11. Igualdad pa toer trahadornan.

Tocante di e punto aki tambe Sr. Presidente ta referí na e carta di Londen.

Punto 12. Caracasbaai.

Esaki ta trata tocante e ponementoe di un tienda, mehoracion di sanitario, disposicion di un lugar di banja, etc.

Lo toema bon nota dje situacion na e lugar mes.

**GENERAL MEETING LABOURERS' ADVISORY
COMMITTEE 27th JUNE 1945**

There are present 24 members of the committee, as also Messrs. Ellinghausen and van Wees, with Mr. Vromans in the chair.

The chairman shows the vice-chairman of the advisory committee a letter received from the London office, which is in reply to the letter written by the committee in August 1944. It is observed that several points have meanwhile taken on a different aspect. The letter is read to those present, and it appears that all problems are having London's closest attention, while some of them will most certainly be taken in hand as soon as circumstances permit.

Mr. Vromans draws attention to the dual task of the advisory committee, viz. to take care of the interests of the labourers as well as of the company. In this connection he refers to the fact that many labourers frequently turn up late at their jobs and quit too early. He invites the co-operation of the advisory committee to prevail upon their fellow-workers to mend their ways in this respect.

Thereupon point 1 — SAVINGS FUND — comes up for discussion.

It is suggested to increase the percentage of 2½ and if this is not possible for all labourers, then at any rate for those who think that they can contribute a higher amount. After some discussion, it was decided not to bring about any change for the time being, but to go ahead on the basis of the conditions already laid down. Furthermore, by means of extensive propaganda the great advantage of the Fund will be brought home to the labourers.

Point 2. Overtime.

In connection with the sacrifices that have to be made by labourers in the case of overtime, some committee-members ask whether the overtime percentage could not be increased to 50% on workdays and 100% on Sundays. Considering, however, the overtime paid by other companies, it is felt that there is no reason for us to do so. This brings forth some discussion about the pros and cons of overtime, the upshot of which is that overtime cannot generally be considered an economic advantage. In due course overtime will be curtailed as much as possible.

Point 3. Gratis hospitalisation of labourers' families.

The chairman is pleased to inform the committee that presumably before the end of the year the first step will be taken to achieve the above. Lack of doctors and nurses has thus far prevented its introduction.

It is the intention to provide gratis consult and polyclinic treatment for family members and also gratis medicine. This the committee considered to be an important step in the right direction.

Point 4. Dental Treatment.

In view of the consideration that a bad set of teeth is generally the consequence of bad bone structure or neglect, free dental treatment will not be introduced.

With regard to mouth diseases, treatment will be given by the company doctors.

The difficulties confronting a dentist at present may be met before long, when a new dentist is expected to settle here.

Point 5. Abolishment non-payment first two sick-days.

The following ruling exists: A labourer earning less than f. 250.— monthly is protected by the law on account of his being entitled to sick-pay from his employer. The employer, on the other hand, is also protected by the law in that

he is not compelled to pay for the first two days thus reducing the tendency of simulating illness, as it is not always possible for a doctor to detect simulation.

Those earning more than f. 250.— are entitled to no sick-pay at all. Any payment enjoyed, should be considered a favour.

The medical department will be consulted in how far it is possible to pay the first days if it can be ascertained with certainty that the labourer has indeed been ill.

Point 6 Prophylactic station.

The committee's request to erect a prophylactic station somewhere in town will be taken up with the Medical department.

Point 7. Insurance against life and permanent disablement.

The chairman informs the committee having received word from London that in case of death resulting from an occupational accident, a higher indemnification will be given.

In this connection London's letter is referred to, which contains further information on the subject.

Point 8. Widow and Orphan Fund.

Also in connection with this subject the chairman refers to what is stated in London's letter.

Point 9. Vacations.

Some members of the committee try to prove that a vacation of three weeks in Surinam is too short. Nearly everybody takes two months at his own expense, which, however, entails financial difficulties.

Regarding the vacation both of imported and local labourers, the chairman informs the meeting that the framework has been drawn up, but that the matter requires intensive study.

Point 10. Cafeterias.

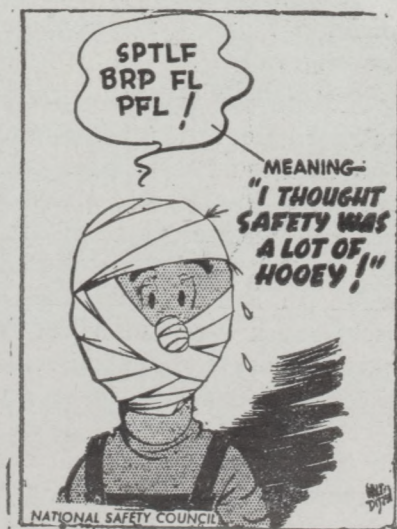
In connection with the huge buildings and the many materials required, the erection of cafeterias will be postponed for the time being.

Point 11. Equalization of all labourers.

Also regarding this matter the chairman refers to London's letter.

Point 12. Caracasbay.

The point in question is the erection of a shop, improvement of the food, etc. This will be investigated on the spot.

MEDISCHE RUBRIEK

Van der Pijp

PERIODIEKE KEURINGEN

Periodieke keuringen betekenen jaren extra leven.

Veel tijdschriften hebben tegenwoordig de gewoonte hun lezers artikelen voor te zetten over ziekten. Dat is een goed ding. De menschen leeren begrijpen het belang van gezond te leven.

Zij leeren, vroeg naar een dokter te gaan inplaats van af te wachten of hun kwaal niet „slijten” zal. Maar het is een tweesnijdend zwaard. Hoe meer sommige menschen over ziekten weten — of denken te weten — des te meer verwonderen zij er zich over, hoe het mogelijk is, nog gezond te blijven. Hier is een feit, dat veel dokters zullen beamen: „Te veel menschen maken zich onnoodig voortdurend zorgen over hun gezondheid”.

Infecties en degeneraties zijn soms te ver gevorderd, als de patiënten klachten krijgen. Het gaat er dus om, ziekten te ontdekken, vóórdat zij ernstige klachten geven. Dan kan de kwaal meestal verholpen worden. Dit is het doel van keuringen bij „gezonden”.

Onze geneeskundige dienst heeft nu het personeel en de accommodatie gekregen, om op bescheiden schaal hiermede te beginnen. De veiligheidsdienst bood zijn onvolprezen hulp aan bij de organisatie onder het motto: „Gezondere menschen, minder ongevallen”.

Gelukkig blijken veel arbeiders het groote belang van deze keuringen in te zien. Sommigen kunnen nauwelijks hun beurt afwachten om een „gezondheids-verklaring” te krijgen. Maar de geneeskundige dienst kan het niet vlugger, dan hij doet. Eerst moeten de zieken geholpen worden, daarna zijn de gezonden pas aan de beurt. Aan een onvolledig onderzoek, alleen voor den vorm, heeft men niets. De keuring moet compleet zijn. Ja, inderdaad, dat betekent een prikje. Maar groote mannen vinden dat toch niet zoo erg? Zonder bloedonderzoek is de keuring niet veel waard. De dokter moet toch immers weten, of er bloedarmoede is. Daar moet de oorzaak van gevonden worden en

dan een behandeling ingesteld. Een patiënt kan syphilis hebben en zich toch niet ziek gevoelen, totdat het te laat is en plotseling blijkt, dat de syphilis hart en hersenen heeft verwoest. Het bloedonderzoek wijst dit al heel vroeg uit. Dan kan er nog alles aan gedaan worden. Een andere afwijking in het bloed wijst op een infectie ergens in het lichaam, die wellicht nog geen klachten veroorzaakt. Als de dokter dat ziet, zal hij Roentgenphoto's maken om de schuldige op het spoor te komen vóór hij meer kwaad kan doen. Bepaalde bloedlichaampjes, die te veel in het bloed voorkomen, wijzen op wormen of andere parasieten, die tot dien tijd waren „ondergedoken” en het lichaam veel kwaad deden. Nu kan een onderzoek van de ontlasting worden gedaan en de onderduikers worden door een behandeling verjaagd.

Men begrijpt nu wel langzamerhand, waarom bij de keuring zooveel van die heele fijne buisjes met bloed worden volgezogen. Maakt U niet ongerust, want de hoeveelheid bloed, die bij de keuring wordt afgenomen, bedraagt minder dan slechts 1/600 deel van de totale hoeveelheid.

Een onderzoek van de urine toont aan, of de nieren goed werken, of er mogelijk suikerziekte is. Het meten van de bloeddruk en luisteren naar het hart geven aanwijzingen, hoe het hart werkt. De longen en de lever worden onderzocht, evenals de andere organen, en als het noodig is, wordt het Roentgentoestel en andere instrumenten te hulp geroepen.

Als eenige dagen na het onderzoek alles bekend is, wordt den candidaat een briefje gestuurd, om hem mede te delen, dat alles in orde is, of wel om hem te verzoeken, terug te komen. In dit laatste geval vertelt de dokter hem, wat er niet goed was en wat daaraan gedaan kan worden. Het resultaat van het onderzoek blijft een geheim tusschen dokter en patiënt. Het wordt nooit reden om een patiënt af te keuren, zolang hij zijn werk kan blijven doen. En hoe eerder een kwaal ontdekt wordt, des te langer kan de patiënt blijven werken, een normaal leven lijden en zoo behouden blijven voor zijn familie.

O VAPOR PORTUGUES "SERPA PINTO" EM CURACAO.

No dia 8 do proximo passado mês, penetrou nas calmas aguas do rio desta cidade, o vapor português "Serpa Pinto," que trouxe para junto de nós mais cento e tal operários madeirenses, que sendo recrutados na Madeira, ingressam aqui, neste grande quartel que é a C.P.I.M.

É mais uma centena de particulas da grande e produtiva força humana portuguesa ao serviço desta Companhia, que junto á que já aqui se encontrava torna mais forte moral e material a nossa colónia, creio que disse bem, "forte", forte por sua qualidade e quantidade de trabalho, o que desde sempre a distinguiu perante as demais colónias, como perante o ácertado concepto dos dirigentes da Companhia em referencia.

Mas a minha ideia não é fazer considerações a tal respeito, mas sim falar do "Serpa Pinto" e seus passageiros que são nossos conterraneos, havendo alguns que nos distinguiram com sua visita, o que nos deixou jubilosos, entre os demais destaque figura o nome do Ex. Sr. Cesar de Sá, nome que em quasi todos os filmes portugueses figura, pois é uma das principais figuras do Cinema Nacional, com ele veio a reputada cantadeira e actriz do nosso teatro ligeiro, Zulmira Miranda, que cantou como me informaram alguns fados, que como era de esperar caíram mesmo no "gôto", respondeu o Ex. Sr. Dr. Jorge Jardim de Azevedo, com uma das baladas da tradicional Coimbra. Durante a mesma noite a Punda viu-se movimentada fora do habitual com a presença dos nossos patriotas, que na sua maioria dirigiam-se ao nosso pais irmão Brazil, e certamente, tal como nós, em procura de um nível de vida melhor, oxalá que as suas como as nossas aspirações sejam realizadas.

***

FINDOU A GUERRA

A guerra que durante quasi 6 longos anos assolou o mundo, por fim sempre teve fim. Se bem

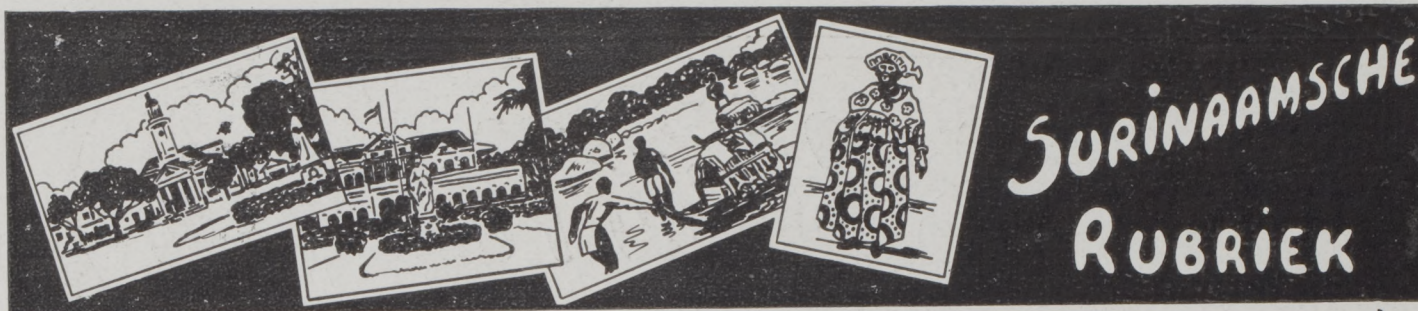
que das suas consequencias venham a nascer algumas complicações de carácter confunditivo, como seja a incerteza de quando e como o mundo voltará comercial, moral e material ao seu estado normal do antes-guerra.

Para nós portugueses a trouxe grandes e complicados problemas que para resolve-los se necessitou de uma descomunal soma de inteligencia, por parte dos dirigentes do nosso pais, que na vanguarda tinha e tem a pessoa e superior genio de Sua Excelencia o Sr. Dr. Antonio de Oliveira Salazar na qualidade de Primeiro Ministro e dos Negocios Estrangeiros e ainda com e auxilio da alta compreensão do povo português.

Como se sabe não foi sem sacrificio que nos foi possivel manter essa neutralidade de cooperação para com a nossa sécular aliada, e para tal corremos o risco da pressão politica e material, mas felizmente só a politica se fez sentir, e essa vencida pela intelligência ja referida. E a opressão moral que durante todos esses anos nos acompanhou, esvoaçou-se no espaço, para, segundo dizem os architectos do novo mundo, não voltar mais. Oxalá, pois a guerra só por si, nada soluciona, por isso tende a ser abolida do catalogo das contingências.

Ha talvez outras grandes soluções, para grandes problemas solucionar, sem que seja necessário o homem iliminar o seu semelhante deste variado cenário a que chamamos a vida, ficando tantos seres privados de algeria e da presença doutros que eram quasi sua própria vida.

Devemos e podemos nós portugueses agradecer á Divina Providência, por nos ter dado dois homens lúcidos para da tormenta desviarem com seu pulso forte o timão da "Caravela de Portugal" durante estes sombrios e ultimos 6 anos.

B.O.L.S. — BAZAAR

De B.O.L.S.-Bazaar, aangekondigd in de laatste „Passaat”, is op het terrein van de J.P.F.-Club gehouden op 2,3,4 en 5 Augustus. Alle verwachtingen werden overtroffen. Duizenden, uit alle lagen onzer samenleving, hebben den bazaar bezocht en hebben er broederlijk feestgevierd. Dit zegt veel, veel meer als het financieel succes.

J.P.F., de Surinaamsche Vereeniging, streeft er immers naar de banden van saamhoorigheid te versterken tusschen alle groepen der Curaçosche samenleving, zij streeft er in het bijzonder naar de nog vele misverstanden, welk er ten opzichte van Suriname en de Surinamers bestaan, te doen verdwijnen. En de B.O.L.S.-bazaar heeft ontegenzeggelijk daartoe meegewerkt, hetgeen door alle baz. arbezoeksters en bezoekers zal kunnen beaamd worden.

Er heerschte op den bazaar een goede geest, zooals in Suriname nu wordt gezegd, een „nieuwe” geest van verstandhouding, van samenwerking, diumaal in het belang van Suriname, het stuk Nederland op het vasteland van Zuid-Amerika.

Onze Maatschappij, de C.P.I.M., heeft van haar b. langseling doen blijken. Haar vertegenwoordiger, de Heer F. A. Vromans, was er niet alleen op den eersten avond, doch ook op andere middagen en avonden. Doch daarbij bleef het niet, maar ook verleende de C.P.I.M. haar steun, hetgeen zeer zeker bijgedragen heeft om den bazaar het succes te verzekeren.

Nu het festijn achter den rug is, nu de winst geteld is, nu de bijdrage ter beschikking gesteld is van de Stichting „Suriname's Opbouw”, nu breekt voor de Surinamers de periode aan om met ernst de handen aan den ploeg te slaan en schouder aan schouder te blijven werken in het belang van hun geboorteland, **Suriname**.

De steun en waardeering, welke zij van zoveel zijden, in het bijzonder van hun grootste werkgeefster, de C.P.I.M., mochten hebben, moge voor hen het bewijs zijn, dat zij de beste bouwstenen in handen namen om het fundament te leg-

gen voor het grootsche bouwwerk, den Opbouw van Suriname, in samenwerking en met steun van alle bevolkingsgroepen in Nederland's Rijk.

Zijn Excellentie Mr. J. C. BRONS.

Mr. BRONS werd definitief benoemd tot Gouverneur van Suriname. Dat Z. Exc. nog vele jaren moge werken in het belang van dat land, is de wensch van de duizenden Surinamers, buiten hun geboortegrond werkzaam.

HET BAUXIET BEDRIJF IN SURINAME.

De daling der landsmiddelen is in hoofdzaak toe te schrijven aan de geleidelijke doorwerking van de lagere bauxietverscheping. Op Paramaribo zal een z.g. „Calcined Bauxite Plant” verrijzen voor den aanmaak van „doodgebrande” bauxiet, dat is bauxiet waaraan alle water is onttrokken.

Jammer genoeg zal dit niet tot gevolg hebben een vergroting van den uitvoer.

DE SURINAMERS IN DE PACIFIC:

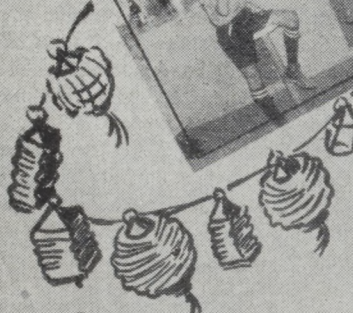
De Surinaamsche vrijwilligers, die aan den strijd in de Oost deelnemen, maken het — volgens ontvangen brieven — goed. Aan de verovering der oliebedrijven van de „Shell” in de Oost, hebben zij daadwerkelijk een aandeel gehad.

KONINGINNE-DAG.

In vredetijd heeft men in Suriname acht dagen lang feestgevierd ter gelegenheid van den verjaardag van de Koningin. Dat zal zeker dit jaar wederom plaats vinden. Er bestaan plannen om op Curaçao dit jaar het feest langer te doen duren. De dorpscommissie in het Surinamedorp werkt aan een feestprogram, dat de Surinamers in de gelegenheid zal stellen op waardige en grootsche wijze uiting te geven van hun dank en eerbied jegens hun Vorstin.

BOLS

BAZAAR

Gehouden op
in het J.P.F.
ten bate

2,3,4 en 5 Aug.'45
Clubgebouw
van de

Stichting

Suriname's

'Opbouw'

OCTAGESIMO-SEGUNDO ANIVERSARIO DE LA
RESTAURACION DE LA REPUBLICA
DOMINICANA.

1862 — 16 de Agosto — 1945

Gentilmente hemos sido invitados por nuestro estimado amigo Don Andrés Julio Espinal, Cónsul General de la hospitalaria tierra de los Quisqueyanos, a asistir a una Solemne Misa en la iglesia de Nuestra Señora del Santísimo Rosario en Pietermaai.

Eran más o menos las ocho y media cuando se dió comienzo a tal solemnidad la cual fué llevado a cabo a toda perfección terminando con los himnos nacionales de la República Dominicana y de Holanda respectivamente.

Entre las tantas personalidades que asistieron a este acto, pudimos distinguir al Señor F. J. J. Corver, en representación de su Excelencia el Gobernador Dr. P. A. Kasteel, el Dr. C. Süthoff, Procurador General, el teniente de marina de primera clase Don H. Corsten, Dr. C. Posada Gaviria, Cónsul General de la República de Colombia, Don Benny Maduro, Vice-cónsul de su Majestad Británica, Don G. C. de Haseth en representación de la C.P.I.M. y muchas otras distinguidas personas que por falta de espacio lamentamos no poder mencionar.

La redacción de "De Passaat" considera una obligación hacer llegar por medio de esta sus más sinceras felicitaciones a Don Andrés Espinal y hace votos por la prosperidad de la culta nación Dominicana en bienestar de todos los dominicanos.

LA CELEBRACION DE LA INDEPENDENCIA DE
COLOMBIA

Una prueba de un patriotismo sin reservas, de un alto espíritu cívico y una demostración de cultura irreprochable, fué la celebración, por parte de la colonia colombiana, del día de la Independencia de Colombia.

LAS VISPERAS. — En la noche del 19 se llevó a efecto el solemne descubrimiento de los retratos, de los próceres de la Independencia, enviados por el Gobierno Nacional para decorar el Casino Colombiano de Suffisant, lo mismo que un hermoso cuadro del Libertador que fué obsequiado por el ex-Presidente de Colombia Dr. Eduardo Santos. En esta ceremonia llevaron la palabra don Amílcar Fonseca, Vice-Cónsul de Venezuela y el Señor Julio Casilimas.

Después se efectuó la inauguración de la cancha de basket-ball y un importante partido entre el KWIEK y el equipo de los colombianos, resultando vencedor el de los últimos. Terminado el partido, el equipo vencido y sus distinguidos acompañantes fueron agasajados en el Casino Colombiano.

EL DIA 20. — En el atrio de la Iglesia de Kwartier comenzó el programa del día 20 con la bendición del pabellón de

armas, enviado especialmente por el Gobierno colombiano como contribución a las festividades. Fueron madrinan la Sra. Dña. María Cristina de Palacios y las señoritas Mary Santos y Gloria Díaz. El distinguido galeno colombiano Dr. J. Ramírez Meléndez pronunció en el acto un elocuentísimo discurso que fué muy aplaudido por todos.

Misa y Tedeum. — Con los himnos nacionales de Colombia y Holanda se inició a las 8.30 am. la misa solemne y el Tedeum que fué ofrecido en acción de gracias al Todopoderoso por la libertad y prosperidad de Colombia. El sermón estuvo a cargo del Reverendo Vicario Apostólico de Puerto Rico. A estos actos asistieron los más altos dignatarios de la Iglesia, los funcionarios del Gobierno, los honorables miembros del Cuerpo Consular, los directores de la C.P.I.M., destacados elementos del comercio, la sociedad, la prensa local, la colonia colombiana y muchísimas personas más. La banda de la Marina Americana, galantemente ofrecida por el Comodoro Busbey en homenaje a Colombia, ejecutó los himnos de Colombia y Holanda y algunas piezas de su selectísimo repertorio.

EN EL CEMENTERIO CATOLICO DE PIETERMAAI se depositó una corona de flores ante la tumba de Doña Rosaura Gaviria de Posada, madre del Sr. Cónsul. Hizo la ofrenda en emocionadas palabras el Sr. Julio A. Flórez.

ANTE EL MONUMENTO DEL LIBERTADOR SIMON BOLIVAR, en la plaza que lleva su nombre se colocó una hermosísima corona de flores naturales, en homenaje al Padre de la Patria. En este lugar pronunció un bello discurso Manuel Molino M.

DESFILE Y OFRENDA A SU MAJESTAD. — De la plaza Bolívar los trabajadores colombianos precedidos por la banda de guerra y yendo a la cabeza la Junta de Festejos y el Sr. Cónsul, desfilaron hacia el Parque Guillermina en donde se ofrendó una bellísima canasta de flores ante la estatua de Su Majestad la Reina de los Holandeses. Habló don Rafael Brochero M. Al mismo tiempo una comisión visitó los presos colombianos y los obsequió con insignias nacionales e importantes regalos.

EN LA PLAZA BRION. — Luego el desfile se dirigió a la Plaza Brion ante cuyo busto se depositó una corona de flores en testimonio de reconocimiento al Gran Almirante de la Gran Colombia. Palabras de Eladio Sanjuán.

EN EL CEMENTERIO CATOLICO DE OTRABANDA se depositaron sendas coronas en las tumbas de los muertos colombianos.

RECEPCION EN SUFFISANT. — Con la asistencia de la mayor parte de las personas que habían asistido a los distintos actos, se dió comienzo a las 12.30 a la recepción oficial en el nuevo comedor.

Abrió el acto el Dr. Carlos Posada Gaviria, Cónsul Gral. de Colombia, quien en un inspirado discurso dió la bienvenida a los invitados, agradeciendo al mismo tiempo a todos la atención que habían tenido al acompañarlos en la celebra-

bración del aniversario de la Independencia Colombiana.

El Sr. J. Noorduyn, Director de la C.P.I.M., en correcto español pronunció un muy aplaudido discurso en el que expresó la más honda congratulación de su compañía con motivo de la fausta conmemoración del Día de Colombia, e hizo un cálido y sincero elogio de ese país, de su digno Representante en este lugar y de los trabajadores colombianos a quienes significó su admiración verdadera.

Después de una bella pieza ejecutada por la banda, hizo uso de la palabra el Sr. Enrique Arrieta Lara, Presidente de la Junta de Festejos y apreciado colaborador nuestro, quien ofreció el acto en nombre de la Junta y de los trabajadores colombianos.

Inmediatamente comenzó el programa artístico con algunas piezas del conjunto musical y la orquesta.

Siguiendo el programa artístico la Srta. Teresita Gomer, interpretó una bella canción dedicada a los colombianos.

Luego continuó el programa con un magnífico joropo bailado por las niñas Edith y Gladys Man-Asam, con canciones cantadas por Dagoberto Guzmán y Amado P. León, las niñas Olga y Sara Roos y otros números muy importantes.

La Sra. Dña. Margot de Funes, con gentileza abrumadora y con la gracia suma que le es propia, deleitó a la concurrencia con dos de sus mejores interpretaciones artísticas.

También la niña Lourdes, hija de la Sra. de Funes y que no desmiente las predestinaciones hereditarias, enloqueció al público con una maravillosamente bailada zamba brasileña en el disfraz típico de Carmen Miranda.

Don Julio Espinal, Cónsul Gral. de la República Dominicana, pronunció un magnífico discurso que fué muy aplaudido por todos. También hablaron Don Amílcar Fonseca, Vice-Cónsul de Venezuela y el Sr. A. Roos.

La recepción terminó a las 3.30 pm. en un ambiente de gran animación.

PARTIDO DE FOOT BALL. — A las 4 p.m. se inició el encuentro final del torneo por la copa "Municipio de Bogotá". El partido fué jugado entre Surinamos y Colombianos saliendo vencedores los primeros. La copa fué entregada por el Sr. Cónsul de Colombia en un acto muy significativo.

LA RETRETA DE GALA, ejecutada por la banda Santa Cecilia en la Plaza Bolívar de Suffisant, cerró con broche de oro la brillante conmemoración del 20 de Julio, día de la Independencia de Colombia.

NOTAS

REORGANIZACION DEL EQUIPO DE BASE BALL. —

En días pasados se llevó a cabo la reorganización del equipo de Base ball, quedando integrada la Directiva así: Presidente, Rafael Brochero M.; Vice-Presidente, Tobías Castillo; Secretario, Germán Pocaterra; Fiscal, Camilo Montalvo; Vocales, Cipriano Contreras y Eduardo Guerrero. No dudamos que la nueva organización habrá de ser beneficiosa para el equipo.

COMITE CONSULTIVO DE LOS COLOMBIANOS. — Después de un amplio plebiscito en el que tuvo oportunidad de participar la mayoría de los trabajadores colombianos. se llevó a efecto la designación de un Comité Consultivo formado por los señores: Fermín Barros, Jorge C. Leal, César Navarro, Gonzalo A. Viloria, Rafael Brochero, Bernardo Rueda, Jaime Escobar y Guillermo Montenegro. Este Comité es un órgano de consulta de los trabajadores y tiende

a hacer más viable la colaboración de ellos con las Empresas. También fueron nombrados como delegados ante las empresas a los Señores Enrique Arrieta Lara y Pedro P. Sánchez.

EL 7 DE AGOSTO. — Muy simpática y significativa fué la conmemoración del 7 de Agosto, aniversario de la Batalla de Boyacá, por parte de la Colonia de los colombianos. Los actos se llevaron a efecto en el Casino de los colombianos en Suffisant y con la asistencia de muy importantes personalidades del Cuerpo Consular y distinguidos elementos de la sociedad. Por falta de espacio no damos detalles de tan significativa conmemoración.

HA TERMINADO LA GUERRA

Por fin, parece que ha terminado la guerra, que por tantos años azotó a la Humanidad; el último satélite del Eje, ha comprendido, aunque un poco tarde, la magnitud de su locura bélica y de sus ambiciones de conquista. Los últimos acontecimientos le han hecho ver claramente la necesidad de rendirse inmediatamente, si no será completamente destruido; por una parte La Bomba Atómica y por otra la entrada de Rusia en la guerra, en su contra, son motivos justificados para su rendición, como para el pánico que se ha producido entre los millones de seres humanos que pueblan al Japón y que con la continuación de la guerra, no tendrán otra perspectiva que la muerte. Las Democracias, las Naciones Unidas, están de plácemes, porque tras cruentas luchas y sacrificios, han logrado vencer á todos aquéllos que intentaron implantar el derecho de la fuerza en el sitio que le corresponde á la Fuerza del Derecho.

Holanda, nuestra Madre Patria y con élla nuestra Augusta Soberana, reciben hoy el justo premio á tanto sufrimiento, al ver libres de nuevo, á sus dominios de ultramar... La China, ésa heroica nación del Asia, que ha sostenido una guerra desigual durante casi 10 años, se siente hoy feliz y contenta, porque ha ganado la guerra, recuperando así todas las vastas extensiones de su territorio, que ocupaba la insólita invasión nipona; y finalmente Rusia, Inglaterra y Norteamérica, sienten la satisfacción del deber cumplido en defensa de los pueblos débiles, al devolverlos hoy su preciada libertad y con élla todo lo que justicieramente les pertenece.

"De Passaat" al felicitar á todos los representantes de las Naciones Unidas en Curazao, hace votos y pide a Dios para que obtengan una Nueva Victoria en la gigantesca tarea de la reconstrucción del mundo.

PERIODISTA VENEZOLANO

Por varios días fué nuestro huésped el distinguido periodista venezolano A. Ibarra Casanova, quién ha venido a ésta con el laudable propósito de publicar una edición especial de su muy importante diario "El Tiempo" de Caracas, dedicado a Curazao. Al ausentarse de Curazao el Sr. Ibarra Casanova nos ha manifestado estar satisfecho y agradecido de las múltiples atenciones de que fué objeto, tanto de las autoridades, la prensa, el Comercio y muy especialmente la C.P.I.M.

"De Passaat" al agradecer al Sr. Ibarra por sus expresiones de simpatía para con nuestra Isla, espera que cuando éste nuestro número de Septiembre, vea la luz pública, ya se haya publicado el mencionado número especial del "Tiempo" dedicado a nuestra muy querida Isla.

DAVID "PADDY" HEPBURN LEAVES FOR THE STATES

By Clendon H. Mason

On Tuesday, August 16th last, Mr. David "Paddy" Hepburn left Curaçao for the United States to study Journalism at Columbia University. A statement like this, common enough in most news publications, usually interests but few. But in this instance it is news, because there are few Britishers here who do not know „Paddy”.

Few people know and understand the versatile and often misunderstood Paddy Hepburn as well as I do. Our association extends as far back as our early school-days at St. Mary's College, St. Lucia, where we studied, played and fought together. It continued on the editorial staff of "The Voice of St. Lucia", where we both started to earn our first wages. Even from those "teen" years of ours, when "Journalism" was but another word and writing meant but the stringing of many high-sounding words and phrases together, it was evident that Hepburn had the stuff which germinates into brilliant newsmen. He had drive and determination, a keen sense of humour, the gift of the gab, all vital assets to the would-be Journalist. Above all he had backbone. Call it strength of character if you like, but "backbone" — something that doesn't bend or break—more suits my purpose now.

After servicing some years on "The Voice", Hepburn joined the Civil Service, though he continued to take a keen interest in Journalism, and later became St. Lucia correspondent for the Associated Press and for several West Indian newspapers.

It was while he was still at "The Voice" that young Hepburn and I along with our mutual friend Eric Osbourne, lamented the need for some organised form of recreation for youths like ourselves. Suddenly Hepburn jumped up, thumped his bony fist on his fragile desk and exclaimed: "But boys, it's simple! Why the heck don't we form our own Club?" Within the month, the "Lucastrian Cricket & Football Club", a body destined to become the premier sports organisation in St. Lucia, was in full operation. It's President — His Honour G. E. F. Richards, Chief Justice of St. Lucia; it's Secretary — Paddy Hepburn!

The years that followed saw Hepburn taking the initiative in the organisation of numerous and varied social functions. Dances, Musical and Dramatic Revues, Amateur Nights, Beach Parties, Cocktail Parties — most of them somewhere along the line of their production got mixed up somehow with "Paddy".

His ideas for badly needed social reform in St. Lucia, startling in their logical simplicity, often found him at log-

gerheads with conservative die-hards. It was not surprising to me, then, when Hepburn decided to pull up stakes and seek his fortunes abroad. When he left for Curaçao that bleak afternoon of December 29th, 1942, even those who suffered most from the smart of his fragile pen said sadly: "So Paddy has gone".

During the 2½ years Hepburn has spent in Curaçao, he has made himself one of the most popular young men from the West Indies ever to visit these shores. His naturally charming personality, his ability to understand the other person's sentiments and outlook, his gift for organising social and sports affairs, his inherent aptitude for writing, his ability to express himself in simple, flowing language all combined into an irresistible force of propulsion which raised him head and shoulders above his other B.W.I. compatriots. We need no more convincing proof than a glance at the positions of trust and responsibility which he held up to the time of his departure: — Editor of "The Voice"; President of the Shell Sports Association; Secretary of the C.P.I.M. Camp Boxing Commission; Secretary of the Curaçao Cycling Association; Member of the C.P.I.M. Camp Committee; Curaçao representative of the "Trinidad Guardian". At the moment too, Hepburn is completing a "Letters" Course from the Roosevelt-McKinley Institute of Chicago, U.S.A., for a Bachelor of Letters Degree.

Hepburn has been a scholar of no mean calibre. He won a Castries Town Board exhibition to St. Mary's College in 1930. He passed the Cambridge Preliminary examination in 1931; the Junior in 1932; Junior Honours in 1933; the School Certificate, 1st Class, in 1935; the London Matriculation, 2nd Class, in 1936.

A keen sportsman, he was for several years a member of the College's Cricket and Football 1st XI teams, and was awarded the school's coveted Football Colours. He was also a Non-commissioned Officer in the College's Cadet Corps, an ardent Sea Scout and a School Prefect.

With such an enviable and imposing record of achievement behind him, I can but ask, like Euripides in his famous "Iphigenia at Aulis":

"How can we praise him, and not overpraise?"

They are indeed a happy augury for his future, and those of us who know him have no fear of his success at Columbia. Already, we have missed him very much, and can only seek solace in looking forward to his return to Curaçao.

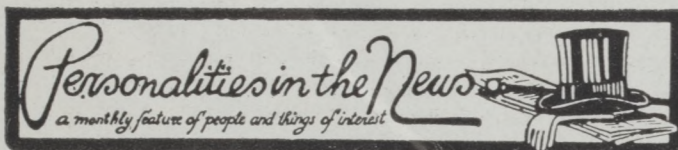
No more fitting indication of his popularity and the esteem in which he is held by his employers and friends can be found than the numerous round of well attended farewell parties which were held in his honour. In him the C.P.I.M. have lost a useful, valuable and conscientious worker, and Curaçao a popular personality.

"So Paddy has gone!" Once again even his worst friends — for he had no enemies — say sadly.

In the ordinary course of the progress of the individual, the evolution of applied thought and the advancement of recognised ability, it is as it should be that Paddy should go, and go to Columbia University. We are sorry to have lost him, but we have been no less proud to see him go.

Again to Paddy Hepburn — the journalist, the sportsman, the social worker, and the simple man — I join with the Editors of "De Passaat" in saying with earnest sincerity: "Good-bye, Good Luck, Godspeed — and au revoir."

* * *

Lilburn "Cabs" Lawrence, a popular inmate of House 7, New English Camp, left Curaçao on Sunday, August 5th, for his native St. Lucia on three months special leave in order to attend to private business. In his day an outstanding intercolonial footballer, he was an impartial and muchliked referee at soccer matches at Suffisant.

The Dominica section of the New English Camp lost two of its prominent personalities when Cecil Burton and Cecil Duverney left for home on August 5th. Together they formed the "iron backs" of the Dominica football team which recently won the Camp soccer competition, while Burton always took an active part in Camp Shows. Duverney hopes to proceed to the U.S.A. to undertake further studies.

Arriving in Curaçao by plane on August 12th was Miss Edris Todd, Trinidadian niece of Hamil Waldron of the Central Pumphouse, a man who boasts of 17 solid years in the service of the Company. Miss Todd is the guest of Mr. and Mrs. Waldron at their residence at Groot Kwartier. We wish her a pleasant sojourn in Curaçao.

Ian Bernard Sutherland was the Captain of a British naval training ship which called at Curaçao during August. Skipper Sutherland, a St. Lucian, joined the Navy in Trinidad during the war, and made rapid progress to be placed after but a few years in charge of his own ship. He met many of his old schoolmates, visited the Asiento Club, and had a good impression generally of his first glimpse of Curaçao.

Leaving for Trinidad on vacation during last month was big Camp Boss C. Lewis. His well-deserved two-and-a-half months rest comes after about 15 years of meritorious service to the Company. Lewis planned to have a good time, landed from the plane straight into V-J celebrations.

CONGRATULATIONS!

To Mr. James R. Yarde of the Electric Department on the Dock who has been awarded a diploma in Electricity from the Industrial Training Institute of Chicago.

To Mr. Frank Shearman of the repair shop and Mrs. Shearman, on the birth and christening of their son and heir, Van Housten. A pleasant party was held on the evening of Sunday, August 12th, at Monte Carmelo to celebrate the christening.

In Lighter Vein

"Folks", said the minister, "the subject of my sermon dis evenin'am "Liars". How many in de congregation has done read the 69th chapter of Matthew?"

Nearly every hand in the audience was raised immediately.

"Dat's right", said his reverence. "You is jist de folks I wants to preach to. Dere is no 69th chapter ob Matthew".

An American tourist was knocked down by a speeding motor in a provincial French village. A friendly native rushed and helped him to his feet.

"Parlez-vous Français" ? asked the good Samaritan.

"No", said the American, brushing himself off, "Chevrolet Coupe".

HOW SMART ARE YOU? OUR MIXED QUIZ

Answers to August Quiz: (1) (a) Edward, son of Ethelred the Unready; (b) William Duke of Normandy who won the Battle of Hastings in 1066 to become William I of England; (c) Henry I. (2) The Secretary of State, now James F. Byrnes. (3) Leslie Charteris. (4) "Gone With The Wind"; "Forever Amber;" "Wuthering Heights". (5) British Honduras in Central America and British Guiana in South America. (6) (a) St. Vincent; (b) Jamaica; (c) Barbados. (7) (a) Ben Eastman and G. Klemmer; (b) C. Warmerdam (c) Jesse Owens. (8) A Race Horse. (9) Bing Crosby. (10) Dorothy Lamour.

Many people thought our last Quiz questions a good selection. Some liked them because they were more varied, others because they were "so easy". Mr. S. F. BUTLER of the Camp Hospital was the winner, scoring the first 100 points to be chalked up in the competition so far. There were some other very good runners-up. Those of you who didn't win must not give up. Try and try again, and remember that even if you don't win those 15 florins, every Quiz you do adds something to your knowledge, no matter how small. So get your friends interested, out with your pencil and paper and settle down to your new Quiz which closes on Thursday, September 13th.

NEW QUIZ

- Who said the following words, and on what occasion: "Had I but served my God with half the zeal I served my King, He would not now have left me named to mine enemies"?
- Who hold the present posts in Britain: (a) Prime Minister (b) Foreign Secretary (c) Minister of labour?
- In what kind of novels do the following authors specialise: Zane Grey; Ethel M. Dell; Edgar Wallace?
- Why are the Caribbean Islands referred to as "West Indies"?
- Which of these islands are known as: (a) The Mother of the West Indies (b) The Pearl of the Caribbean (c) Crusoe's Island?

6. In the world of sport, what are the soubriquets of: Joe Louis; Jesse Owens; W. G. Grace?
7. What is meant by "split tackling" in football?
8. "Discoverer of the Law of Gravity". Who?
9. In Screenland, what is an "Oscar"?
10. Which orchestra in the United States is popularly known as "The Band that Plays the Blues"?

Colombians Celebrate Independence Day

On Thursday, July 20th, the Independence day of Colombia was fittingly observed by all Colombians in Curaçao. The Company proclaimed the day a holiday for all Colombians in its service, and made lavish arrangements for their entertainment.

The day was spent in typical Latin fashion, hilarity and good cheer forming the keynote of every phase of the celebration.

In the morning special Church services were held, and a wreath was laid on the grave of the mother of Dr. Posasada Gaviria, Colombian Consul General in Curaçao.

A keenly contested football match was played at the Suffisant Sports Ground in the afternoon, between the Colombians and a team from the Surinam Camp, the latter winning by 4 goals to 1.

At 7 p.m. speeches were delivered by officials at the tastily decorated Colombian Canteen at Suffisant, after which a brilliant netball match was played between the Colombians and the Kwiek Club in the Colombian Camp. The Colombians chalked up a well deserved win, 15—13.

THAT'S CRICKET!

There is no single game in the world that has had so unique an influence on a nation as cricket has had on the entire British Empire. Indeed even in places where British persons have settled outside of the Commonwealth, that influence can be felt. So much so that now cricket is regarded, no longer as a game, but as an institution which symbolises the spirit and character of the British people.

Cricket was started by the Hambledonians in the little village of Hambledon in England sometime in the 17th century. From then to now it has passed through a myriad phases which have added to and chiseled from the general structure

But the most glorious epoch of English cricket is the golden age of the Victorian era — the age of the legendary „Doctor" W. G. Grace — probably the „greatest cricketer God ever created", the age of polish and beauty and refinement, the days of cricket „renaissance", the days of Ranjitsinji and Woodley and Jupp and Turner. If battles were „won on the playing fields of Eton", many a courtier too learnt his manners on the fields of cricket. For those were the days of courtesy and fairplay, when men played for the mere love of the game, and long before the industrial revolution of cricket. Naturally if any romance of cricket is ever written it cannot fail to discern between the two ages; but the age of W. G. would have the gold filigree and the flamboyant beauty of rich Victorianism, as distinctive as the heavy, intricately carved furniture which marks this era.

Cricket got its industrialisation when it became the people's game but it shed none of its hoary tradition or home-spun culture. Lords remained Lords, and the Marylebone Cricket Club is still regarded as the doyen of crick-

et all over the world. Its laws are still the criterion — in fact the only existing basic principles of the game.

They distinguished between the exits of gentlemen and players, but on the field of play few minds descended to such menial trivialities. A man was a man for all that. Indeed, in 1938, England broke precedent long-standing, and made a professional (Wally Hammond) captain of the English team. At the same time the cricket world clutched to its heart the names of men who had become identified, through the game, with sportsmanship, whether those names were those of men who played for a living, or just played — men like Patsy Hendren, funster and batsman of two decades, Jack Hobbs, the Master, and his inseparable partner, Herbert Sutcliffe; William Gunn and the Hon. Lord Lyttleton, D.R. Jardine, names synonymous with cricket; the mighty stroke players of all-time, Maurice Leyland, Leslie Ames; and young Len Hutton whose unbeaten triple-century record remains a monument to batting steadfastness and perseverance; the great trundlers, Bill Vce, Harold Larwood, Morris Tate and Ken Farnes; and the boys from "Down Under", without whom world cricket would be poor indeed — Jack Woodfull, immortal Bardsley and McCartney, deathless Fleetwood-Smith, O'Reilly, thrilling Stan McCabe, and the one and only Don Bradman. What names for the "Hall of Fame"!

But this list would be incomplete if we should forget our own West Indian cricket, the men who brought it to the standard it has attained, and the English teams that fostered in us the cricketing habit (Lord Hawke, Lord Tennyson and others).

West Indian cricket bristles with action and excitement. Hobbs said once that the West Indians always brought life and enthusiasm to English conservatism in the game. "They are always on their toes", he remarked, and their mannerisms, their humour and dress seemed always to depict an utterly thorough enjoyment of the game. But these are the West Indian's natural qualities, which only goes to show how much of one's character is displayed in the game.

And so time stands still as we reel off the names of the greats Hoad, George John, Francis and George Challenor, and C. R. Brown or Cliff Roach. Around the name of Learie Constantine there is an aura of mystery and awe, usually associated with a superman, and George Headly seems to mean more than just a great batsman. It's the name of a saint enshrined in the heart of every cricket-loving West Indian boy who, Like Frankie Worrel or John Goddard, is fired with imaginative thoughts.

Yet there are still many persons who do not quite understand the meaning of the game! To these people it does not savour of the lofty panegyric of a traditional manner of expression. In their eyes it's a game, to be won or lost, but mainly to be won.

It does not epitomise a fine sport which has come to mean to us almost a sacred rite — a very way of life. No, it's something to wrangle and fight over!

But there are a few who remember "Plum" Warner's words that more cricket is played in the pavilion than on the field, and who know what cricket is. And these gather in the dressing rooms after the game, and despite their antagonism on the field of play, will drink a cup of tea together and laugh over the day's occurrences, the loss of a wicket at an inopportune moment, perhaps, and compliment each other on something well done, even to their discomfiture, and thus add another link to the great chain of sportsmanship and goodwill which makes life so much more worth of living. That's cricket!

Fo'i peligro na trabao Feliz na cas. Safety first

Veiligheidsdienst

SIN BRIL DI SEGURIDAD

Un trahador di experiencia caba den su trabao, koe práctica den uso di mashin di moela (manera slijpsteen, pero automática), mientras e tabata haciendo un herment skerpi, un scherf a boela den su wowo, ma e no a bai na dokter, pasobra el a kere koe lo tabata un cos pasahera. Ma e wowo a sigi molestié i ora el a dicidí di bai na dokter,.... ya tabata laat. Resultado di esaki tabata, koe pa su mes negligencia el a perde un wowo.

CORRECCION: A dicidí e ora ei di recordá tur trahador pa sigui e instruccion cu ta bisa cu mester reporta inmediatamente tur accidente maske con chikitoe e ta.

FALTA DI CAPATAZ

Un makinista tabata wanta cu su mannan un plachi di staal bao di angúa di un boor-mashin. Su capataz a acercá y a dal e riba su schouder como saludo. Door di e sla inesperá e makinista a laga e plachi los lo cual a draai corta dos dede di man robes dje makinista.

CORRECCION: Den e caso aki t'e capatáz tabatin falta den dos punto: Di promé, pasobra ta un falta di dje, di dal man riba skouder di e trahador ora e tin clase di trabaonan asina ta haci. I pa di dos, pasobra e mester a sinja su trahadornan di usa handschoen of knijptang pa wanta e material cu nan ta traha cu ne na mashin.

SIN ANTEOJOS DE SEGURIDAD

Un oficial ya práctico en el uso de una ligera amoladora portátil, recibió en el ojo una pequeña partícula de esmeril pero no fué a la enfermería hasta varios días más tarde cuando su ojo se irritó. Esto le costó la vista del ojo.

Corrección: Se decidió recordar a todos de hacer observar los reglamentos que requieren el inmediato reporte de cualquier lesión por pequeña que ésta sea.

FALTA DEL CAPATAZ

Un maquinista sostenía una lámina de acero debajo de la aguja de la punzonadora con las manos. El capataz se acercó inesperadamente dándole una palmada en el hombro. El maquinista soltó la pieza, la cual giró cortándole dos dedos de la mano izquierda.

Corrección: El capataz en este caso tuvo que aceptar la culpabilidad en dos puntos: la falta cometida distrayendo a sus hombres mientras trabajan, y el no aleccionar a los obreros para que usasen enganches o grapas para sostener el material en que se trabaja sobre la máquina.

IMPORTANCIA DI SEGURIDAD INDUSTRIAL.

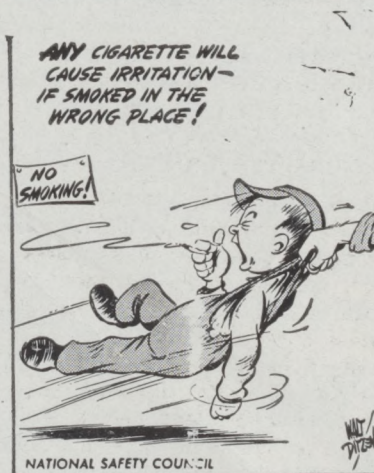
Un dje factornan, koe den tempoenan trascendental di awendia ta realmente constructivo, ta e importancia, e interes moenstrá na e Seguridad Industrial.

Den tempoenan actual no ta toema solamente na cuenta pérdida material, pero ta tene cuenta coe algo di muchoe mas tanto balor koe toer cos, esta: pérdida di bo mes bida.

Un bida perdí pa via di un accidente industrial ta un perdida asina lamentable, manera di un bida perdí den campo di batalja.

Mas i mas administradornan di planta i trahadornan a bini na comprendé, koe practicando Seguridad Industrial ta nificá reduci accidentenan, salba bidanan i ocasioná un ganancia económica di proporcionnan considerable.

Tambe den tempoe di paz, Seguridad ta mes importante. Den ningun establecimiento industrial, no ta combiná pa ignora fundamentonan di seguridad den plannan di planta, schetsnan di makineria of operacionnan diaria i ta di spe- ra koe uno i toer por tin un concepto mas i mas elevá di Seguridad Industrial.

VEILIGHEID VOOR ALLES SEGURIDAD ANTE TODO

Aantal ongevallen per Afdeling
Cantidad di Accidente di Cada Departamento.

		TA	RAF	DASA	TR	MD	CL	DIV	Totaal
1945	Feb.	67	6	28	11	1	—	3	116
	Maart	82	15	21	8	1	2	4	133
	April	61	15	25	8	3	2	6	120
	Mei	68	11	36	7	4	1	4	131
	Juni	84	17	30	6	5	2	7	151
	Juli	80	20	19	12	1	5	2	139
Gem.	1942	87	28	16	7	6	1	4	149
	1943	87	20	21	8	5	1	2	144
	1944	79	17	26	7	4	1	3	137

MIJLPALLEN

De ooielaar heeft weer een drukke maand achter den rug
Hieronder volgen de namen der nieuwe wereldburgers.
Ouders, proficiat!

2 Juli	Magda Claudette Sanches.	18 Juli	Jeanet Rosemarie Day.
3 „	Julio Cornelio Cijntje.	„	Marins Lutgarde Marina van Dinter.
4 „	Irene Jones.	21 „	Jeanette Josefina Henriette Thijssen.
„	Bertha Filomena Blancheville.	„	Erwin Julio Grotestam.
5 „	Joseph Emanuel Roach.	22 „	Roland Maria Angela.
6 „	Selma Lucia Barbara.	„	Etienne Confesor La Cruz.
7 „	Rolando Fermin Zimmerman.	„	Charles Menelao Janga.
„	Humphrey Antony Daal.	23 „	Ronald Apolinario Melfor.
9 Juli	Stanley van Hoestam Shearman.	24 „	Franklin Francisco Alvarez.
„	Elka Veronika Martina.	26 „	Aura Baars.
10 „	Johan Harold Delchot.	„	Edwin Valente Confesor Otto.
„	Marcial Rufino Martina.	28 „	Glenda Inocencia Margaritha.
„	Wibert Martires Sirvania.	„	Erwin Felix Pannefleek.
„	Wilson Rofino Martha.	29 „	Leonard Victor Braaf.
11 „	Ignacio Dominico Pedro.	„	Feliz Minguel Ignacio.
„	Selma Ignacio Servania.	2 Aug.	Glenn Gilbert Kleinmoedig.
„	Ruben Dominico Kwidama.	3 „	Henk Nieuwkerk.
15 „	Filbert Enrique Balootje.	6 „	Ronald Pedro de Windt.
„	Nidred Zosima Lichtenberg.		
16 „	Carmen Rainelda Cheri.		
„	Angelina Maria Postiena.		
„	Mercedes Birgen Nivillac.		
„	William Franklin Fleary		
18 „	Frank Ronald Kuipers.		
„	Yvette Aura van Wallen.		

Velen onzer vrijgezellen zijn in het huwelijksbootje gestapt. Moge de vaart voor hen en hun uitverkorenen veilig en gelukkig zijn

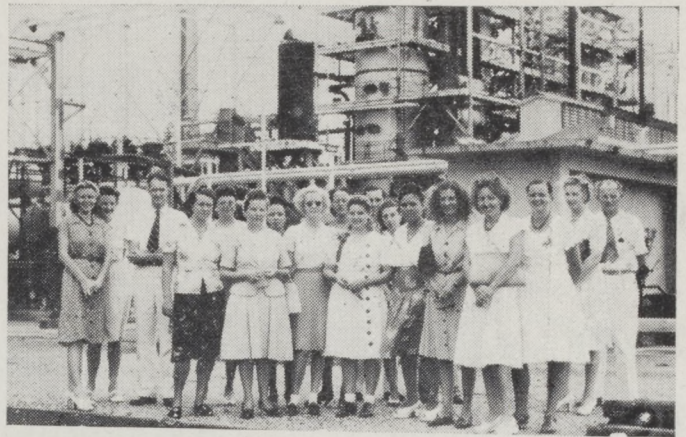

4 Juli	H. B. Perret Gentil met Mae Schotborgh.
7 „	R. M. Trenidad met Milka Sisilia Papa Carmelia.
11 „	David A. Karg met Leonie Edwige Davis.
19 „	R.C. Rosalia met Guillermina Winklaar.
„	A. Hens met Antoinette Emelie Morton.
24 „	Wilfrido Julian Lourens met Ephigenia Maria Sint Jago.
25 Juli	Allen Wood James met Tryphena Augusta Nihil.
„	Victor Arturo Marcelina met Alphonsa Josepa Celestijn.
26 Juli	H. E. Cummins met Beryl Wilhelmina Connor.

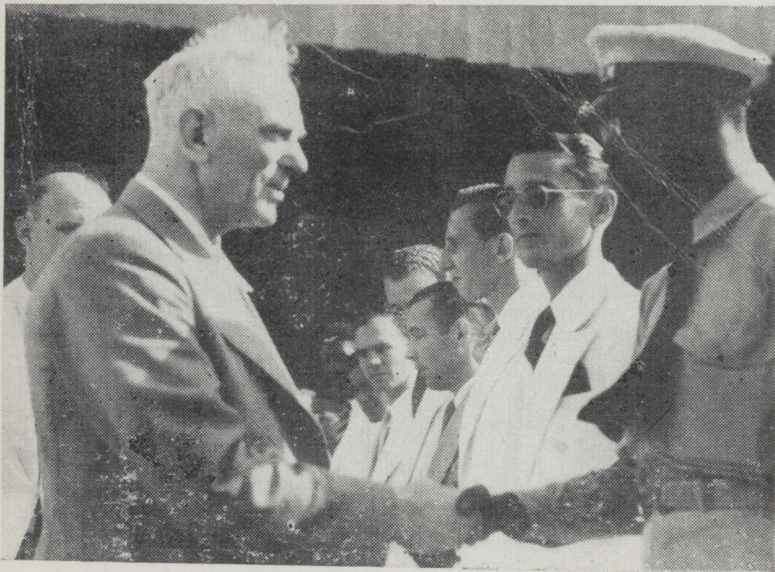
Met groot leedwezen berichten wij het volgend sterfgeval en betuigen de nage-laten betrekkingen der ontslapene onze innige deelneming.

- 30 Juli Mevr. A. van Vliet- van der Gaag.

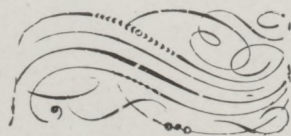
De eerste groep dames die de fabriek bezocht. Op de eerste foto zien wij haar op Dubbs 16—17, op de tweede poseeren zij vóór Trumble Plant 16. Op den achtergrond ziet U Trumble plant 17.

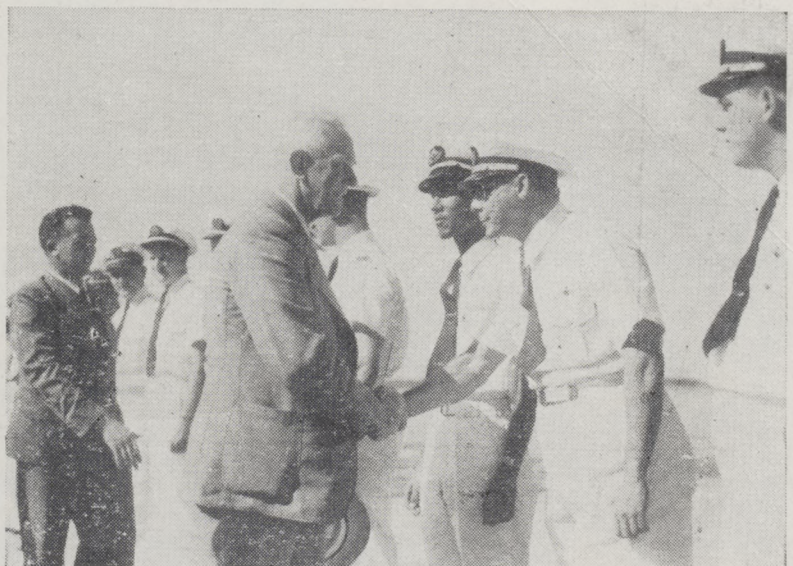
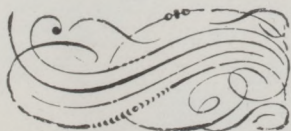
Op 22 Juli 1945 arriveerde om 3.30 n.m. op het vliegveld Hato de Heer Albert Plesman, Directeur van de K.L.M.

De Heer Plesman kwam uit Nederland, waar hij gedurende de bezetting bittere ervaringen heeft opgedaan, via de V.S. naar Curaçao.

Velen waren daar om hem, die zooveel gedaan heeft voor de ontwikkeling van de Nederlandsche Luchtvaart, te begroeten, waar onder wij onzen Directeur, Ir. J. Noorduyne konden ontwaren.

Op de foto's zien wij den Hr. Plesman de hand drukken der leden van het personeel van de K.L.M. op Curaçao.

Gezicht op het strand van St. Kruis met op den achtergrond Commandantberg
Bista di plaja di Sta. Cruz i cerroe Commandant.